

VEERTIENDE HOOFDSTUK

EXODUS 14: 1-31

De Leer van de Naastenliefde

8120. Men gelooft dat de liefde jegens de naaste is aan de armen geven, de behoeftige hulp verlenen en iedereen het goede doen; maar de naastenliefde is voorzichtig en verstandig handelen met als doel dat daaruit het goede zal voortkomen; wie een of andere arme of behoeftige boosdoener hulp verleent, doet door hem de naaste boos, want door de hulp die hij verleent, bevestigt hij hem in het boze en verschaft hem de gelegenheid om anderen boos te doen, het is anders wanneer hij de goede mens bijstand verleent.

8121. Maar de liefde jegens de naaste strekt zich veel breder uit dan tot de armen en de behoeftigen; de liefde jegens de naaste is het juiste doen in elk werk en zijn plicht doen in elke dienst; indien een rechter het gerechte doet ter wille van het gerechte, betracht hij de liefde jegens de naaste; indien hij de schuldige straft en de onschuldige vrijspreekt, betracht hij de liefde jegens de naaste; want zo draagt hij zorg voor de medeburger, voor het vaderland en eveneens voor het rijk van de Heer; door het gerechte te doen ter wille van het gerechte draagt hij zorg voor het rijk van de Heer, door de onschuldige vrij te spreken, draagt hij zorg voor de medeburger en door de schuldige te straffen draagt hij zorg voor het vaderland. De priester die het ware leert en tot het goede leidt ter wille van het ware en het goede, betracht de naastenliefde.

Wie echter zulke dingen doet ter wille van zich en van de wereld betracht de naastenliefde niet, omdat hij niet de naaste liefheeft maar zichzelf.

8122. Eender is het gesteld met alle overigen, hetzij zij in enige functie zijn of niet; zoals met kinderen jegens de ouders en met ouders jegens hun kinderen; met de ondergeschikten jegens hen die boven hen zijn geplaatst; met de onderdanen jegens de koning en met de koning jegens de onderdanen.

Wie van hen zijn plicht doet uit de plichtsbesef en het gerechte vanuit het gerechte, betracht naastenliefde.

8123. Dat die dingen zijn van de liefde jegens de naaste, komt omdat ieder mens de naaste is, maar op verschillende wijze, nr. 6818; het gezelschap, kleiner of groter, meer de naaste, nrs. 6819, 6820; het vaderland nog meer de naaste, nrs. 6819, 6821; en de Heer boven allen, nrs. 6819, 6824.

In de universele zin is het Goede dat uit de Heer voortgaat de naaste, nrs. 6706, 6711; dus ook het Gerechte en het Rechte.

Daarom heeft degene die onverschillig welk goede dan ook doet ter wille van het goede en het gerechte ter wille van het gerechte, de naaste lief en betracht de naastenliefde, want hij handelt vanuit de liefde van het goede en de liefde van het gerechte en dus zo uit de liefde van hen in wie het goede en het gerechte zijn; maar degene die het ongerechte doet ter wille van onverschillig welk gewin, haat de naaste.

8124. Wie in de liefde jegens de naaste is vanuit innerlijke aandoening, in de afzonderlijke dingen die hij denkt en spreekt en die hij wil en doet, is de liefde jegens de naaste; men kan zeggen dat een mens of een engel ten aanzien van zijn innerlijk de naastenliefde is, wanneer het goede voor hem de naaste is.

Zo breed strekt de liefde jegens de naaste zich uit.

GENESIS 14 : 1 – 31

1. En Jehovah sprak tot Mozes, al zeggende.
2. Spreek tot de zonen Israëls en laten zij wederkeren en zich legeren vóór Pi-Hachiroth, tussen Migdol en tussen de zee, vóór Baäl-Zefon; daar tegenover zult gij legeren aan de zee.
3. En farao zal zeggen van de zonen Israëls. Zij zijn verward in het land, de woestijn heeft zich over hen gesloten
4. En Ik zal het hart van farao verharden en hij zal najagen achter hen en Ik zal verheerlijkt worden in farao en in al zijn leger; en de Egyptenaren zullen weten dat Ik Jehovah ben; en zij deden aldus.
5. En het werd de koning van Egypte te kennen gegeven dat het volk vluchtte; en het hart van farao en zijn knechten werd gekeerd tegen het volk en zij zeiden: Wat is dit dat wij hebben gedaan, dat wij Israël hebben heengezonden van ons te dienen.
6. En hij spande zijn wagen aan en nam zijn volk met zich.
7. En hij nam zeshonderd uitgelezen wagens en alle wagens van Egypte en driemansleiders over allen van hem.
8. En Jehovah verhardde het hart van farao, de koning van Egypte en hij jaagde na achter de zonen Israëls; en de zonen Israëls waren uitgaande door een opgeheven hand.
9. En de Egyptenaren jaagden na achter hen en zij achterhaalden hen, zich legerende aan de zee; al de paarden van de wagens van farao en zijn ruiters en zijn leger, bij de zee, bij Pi-Hachiroth, vóór Baäl-Zefon.
10. En farao naderde en de zonen Israëls hieven hun ogen op en ziet, de Egyptenaar voorttrekkende achter hen; en zij vreesden zeer en zij riepen, de zonen Israëls, tot Jehovah.
11. En zij zeiden tot Mozes: Waren er geen graven in Egypte, dat gij ons genomen hebt om te sterven in de woestijn; wat is dit dat gij ons hebt gedaan, om ons uit te leiden uit Egypte.
12. Is dit niet het woord dat wij tot u spraken in Egypte, al zeggende: Houd af van ons en laat ons de Egyptenaren dienen, omdat het ons beter is de Egyptenaren te dienen dan te sterven in de woestijn.
13. En Mozes zei tot het volk: Vreest niet, houdt stand en ziet het heil van Jehovah dat Hij heden aan ulieden doen zal; omdat die gij gezien hebt Egyptenaren heden, gij zult die voortaan niet meer zien tot in de eeuw.
14. Jehovah zal voor ulieden krijg voeren en gij zult stil zijn.
15. En Jehovah zei tot Mozes: Wat roept gij tot Mij; spreek tot de zonen Israëls en laten zij voorttrekken.
16. En gij, hef uw stok op en strek uw hand uit over de zee en klief dezelve en laten de zonen Israëls in het midden van de zee in het droge.
17. En Ik, zie, Ik ben verhardende het hart van de Egyptenaren en zij zullen komen achter hen en Ik zal verheerlijkt worden in farao en in al zijn leger, in zijn wagens en in zijn ruiters.
18. En de Egyptenaren zullen weten dat Ik Jehovah ben, in Mijn verheerlijkt worden in farao, in zijn wagens en in zijn ruiters.
19. En de engel Gods vertrok, optrekkende vóór het kamp van Israël en hij ging achter hen en de wolkkolom vertrok van voor hen en stond achter hen.

20. En zij kwam tussen het kamp van de Egyptenaren en tussen het kamp van Israël en er was de wolk en de duisternis en zij bescheen de nacht; en niet naderde deze tot gene de ganse nacht.
21. En Mozes strekte zijn hand uit over de zee en Jehovah deed de zee heengaan door een sterke oostenwind de ganse nacht en stelde de zee tot het droge en de wateren werden gekliefd.
22. En de zonen Israëls kwamen midden in de zee in het gedroogde en de wateren waren een muur aan hun rechter- en aan hun linkerzijde.
23. En de Egyptenaren achtervolgden en kwamen achter hen als de paarden van farao, zijn wagens en zijn ruiters, tot het midden van de zee.
24. En het was in de morgenwake en Jehovah zag heen tot het kamp van de Egyptenaren in de kolom van het vuur en van de wolk en Hij verstoorde het kamp van de Egyptenaren.
25. En Hij bewoog het rad van zijn wagens heen en leidde het in de zwaarte; en de Egyptenaar zei: Ik zal vluchten voor Israël, omdat Jehovah krijg voert voor hen tegen de Egyptenaren.
26. En Jehovah zei tot Mozes: Strek uw hand uit over de zee en de wateren keren weder over de Egyptenaren, over zijn wagens en over zijn ruiters.
27. En Mozes strekte zijn hand uit over de zee en de zee keerde weder, tegen het naken van de morgen, tot de kracht van haar vloed en de Egyptenaren waren vluchtende haar tegemoet en Jehovah stootte de Egyptenaren uit het midden in de zee.
28. En de wateren keerden weder en bedekten de wagens en de ruiters, tot het gehele leger van farao, komende achter hen in de zee; er werd in hen niet tot één toe overgelaten.
29. En de zonen Israëls gingen in het droge in het midden van de zee en de wateren waren hun een muur, aan hun rechter- en aan hun linkerzijde.
30. En Jehovah redde Israël in die dag uit de hand van de Egyptenaren en Israël zag de Egyptenaren dood op het strand van de zee.
31. En Israël zag de grote hand die Jehovah had gedaan in de Egyptenaren; en zij, het volk, vreesden Jehovah en zij geloofden in Jehovah en in Mozes, Zijn dienstknecht.

INHOUD

8125. Er wordt in dit hoofdstuk in de innerlijke zin gehandeld over de eerste verzoeking van hen die van de geestelijke Kerk zijn en over het heenleiden van hen door het midden van de hel en over de bescherming toen uit de Heer.

Eveneens wordt gehandeld over de onderdompeling van hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof waren in de hel, waar de valsheden vanuit het boze zijn.

Zij die van de geestelijke Kerk zijn, worden uitgebeeld door de zonen Israëls, zij die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, door de Egyptenaren; de eerste verzoeking wordt beschreven door het gemurmureer van de zonen Israëls toen zij het leger van farao zagen; de hel wordt aangeduid met de zee Suph, waar doorheen de zonen Israëls veilig werden heen gevoerd en waarin de Egyptenaren werden ondergedompeld; de valsheden vanuit het boze worden aangeduid met de wateren die hen bedekten.

DE INNERLIJKE ZIN

8126. vers 1-4. *En Jehovah sprak tot Mozes, al zeggende. Spreek tot de zonen Israëls en laten zij wederkeren en zich legeren vóór Pi-Hachiroth, tussen Migdal en tussen de zee, vóór Baäl-Zefon; daar tegenover zult gij legeren aan de zee. En farao zal zeggen van de zonen Israëls. Zij zijn verward in het land, de woestijn heeft zich over hen gesloten. En Ik zal het hart van farao verharden en hij zal najagen achter hen en Ik zal verheerlijkt worden in farao en in al zijn leger; en de Egyptenaren zullen weten dat Ik Jehovah ben; en zij deden aldus.*

En Jehovah sprak tot Mozes, al zeggende, betekent het onderricht uit het Goddelijke door het Goddelijk Ware; spreek tot de zonen Israëls, betekent de invloeiing van het Goddelijk Ware bij hen die van de geestelijke Kerk zijn; en laten zij wederkeren, betekent dat zij nog niet voorbereid waren; en zich legeren vóór Pi-Hachiroth, tussen Migdal en tussen de zee, vóór Baäl-Zefon, betekent de aanvang van de staat om verzoeken te ondergaan, daar tegenover zult gij legeren aan de zee, betekent dat daaruit de invloeiing van de verzoeking is; en farao zal zeggen van de zonen Israëls, betekent de gedachte van hen die in de verdoemenis zijn ten aanzien van de staat van hen die van de geestelijke Kerk zijn; zij zijn verward in het land, betekent dat zij in verwarring zijn ten aanzien van de dingen die van de Kerk zijn; de woestijn heeft zich over hen gesloten, betekent dat de donkerheid bezit van hen heeft genomen; en Ik zal het hart van farao verharden, betekent dat degenen die in valsheden vanuit het boze waren, nog hardnekkig zouden volhouden; en hij zal najagen achter hen, betekent dat zij nog zouden proberen hen te onderjucken; en Ik zal verheerlijkt worden, betekent dat zij de Goddelijke uitwerking uit het Goddelijk Menselijke van de Heer zouden zien in de verstrooiing van het valse en in al zijn leger, betekent de onderdompeling van hen die in valsheden zijn vanuit het boze, in de hel en de omstuwing daar door de valsheden zoals door wateren; en de Egyptenaren zullen weten dat Ik Jehovah ben, betekent dat het vandaar bekend zal zijn dat alleen de Heer God is; en zij deden aldus, betekent de gehoorzaamheid

8127. En Jehovah sprak tot Mozes, al zeggende; dat dit het onderricht betekent uit het Goddelijke door het Goddelijk Ware, staat vast uit de betekenis van Jehovah sprak en zei, wanneer het is ten aanzien van gebeurtenissen die plaatsvinden en die zullen gebeuren, namelijk het onderricht uit het Goddelijke, nrs. 7186, 7241, 7267, 7304, 7380, 7517; en uit de uitbeelding van Mozes, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, nrs. 6723, 6752, 6771, 6827, 7010, 7014, 7089, 7382; dat het is door het Goddelijk Ware, komt omdat Mozes, door wie het Goddelijk Ware wordt uitgebeeld, tot het volk zou spreken; het Goddelijke Zelf onderricht en spreekt met de mensen ook niet rechtstreeks en zelfs niet met de engelen, maar door middel van het Goddelijk Ware, nr. 7009; dit wordt verstaan onder de woorden van de Heer bij Johannes: *‘Niemand heeft ooit God gezien; de Eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, heeft Hem verklaard’*, (Johannes 1:18l 5:38); onder de Eniggeboren Zoon wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware, krachtens Dit noemt de Heer Zich de Zoon des Mensen, nrs. 2628, 2803, 3704; de Heer was ook, toen Hij in de wereld was, het Goddelijk Ware; daarna echter, toen Hij verheerlijkt was, is Hij ook ten aanzien van het menselijke het Goddelijk Goede geworden en toen ging vanuit Dit het Goddelijk Ware voort, dat de Geest der Waarheid of de Heilige Geest is.

8128. Spreek tot de zonen Israëls; dat dit de invloeiing van het Goddelijk Ware betekent bij hen die van de geestelijke Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van spreken, namelijk invloeiën, nrs. 2951, 5481, 5797, 7270; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk zij die van de geestelijke Kerk zijn, nrs. 6426, 6637, 6862, 6868, 7035, 7062, 7198, 7201, 7215, 7223; dat spreken is invloeiën, komt omdat Mozes in de uitbeeldende innerlijke zin het

Goddelijk Ware is en het Goddelijk Ware in het doorvatten en in het denken komt door middel van invloeiing; de gedachte vanuit de doorvatting is de innerlijke spraak, waarmee de uitwendige spraak overeenstemt en daarom wordt dit in de innerlijke zin hieronder zo verstaan.

8129. En laten zij wederkeren; dat dit betekent dat zij nog niet voorbereid waren, staat vast uit de betekenis van wederkeren, namelijk van de weg van het land van de Filistijnen tot de weg van de woestijn tot de zee Suph, dus dat zij nog niet waren voorbereid, namelijk tot het binnenleiden in de hemel, dat wordt aangeduid met hun binnengaan in het land Kanaän. Hoe het hiermee is gesteld en dat wederkeren is, dat zij niet waren voorbereid, kan vaststaan uit de tekst van vers 18 van het voorgaande hoofdstuk, nrs. 8098, 8099, die daar is ontvouwd en getoond, namelijk dat zij niet in de hemel konden worden binnengeleid voordat zij verzoeken hadden ondergaan en de Heer daardoor de waarheden en de goedheden had bevestigd en die had verbonden; dit wordt hier verstaan onder voorbereid worden.

8130. En zich legeren vóór Pi-Hachiroth, tussen Migdal en tussen de zee, vóór Baäl-Zefon, dat dit de aanvang betekent van de staat om verzoeken te ondergaan, staat vast uit de betekenis van zich legeren, namelijk de ordening van het ware en het goede, nrs. 4236, 8103, hier om verzoeken te ondergaan; het is die staat die wordt aangeduid met die plaatsen waar zij zich zouden legeren.

Dat die staat wordt aangeduid, blijkt uit het volgende, dat farao met zijn leger daar zijn kamp daarna opsloeg en dat bij de aanblik ervan de zonen Israëls in grote angst kwamen, waarmee de eerste staat van de verzoeken wordt aangeduid, zie de verzen, 9 tot en met 12.

8131. Daar tegenover zult gij legeren aan de zee; dat dit betekent dat daaruit de invloeiing van de verzoeking is, staat vast uit de betekenis van daar tegenover, namelijk nabij, zodat het zichtbaar was, in de innerlijke zin, zodat daaruit de invloeiing is; uit de betekenis van zich legeren, namelijk de ordening van de waarheden en goedheden om verzoeken te ondergaan, nr. 8130; en uit de betekenis van de zee Suph, dus de hel, waar de valsheden en boosheden zijn, nr. 8099.

Hoe het moet worden verstaan, dat daaruit de invloeiing van de verzoeking is, zal in het kort worden gezegd; de verzoeken bij de mens zijn geestelijke gevechten tussen boze en goede geesten; de gevechten komen voort uit wat de mens heeft gedacht en die hij heeft gedaan en die in zijn geheugen zijn; de boze geesten vallen aan, maar de goede verontschuldigen en verdedigen; die gevechten verschijnen alsof zij in de mens zijn, want de dingen die uit de geestelijke wereld bij de mens invloeiën, vertonen zich alsof zij niet daaruit, maar in hemzelf zijn; zie de nrs. 741, 751, 761, 1820, 3927, 4249, 4307, 4572, 5036, 6657, 6666.

Eender is het gesteld met de geesten, wanneer zij verzoeken ondergaan.

Wanneer zij dus verzoeken moeten ondergaan, worden bij hen de innerlijke dingen, dat wil zeggen, de waarheden en de goedheden, door de Heer in die staat geschikt dat zij door de rechtstreekse invloeiing uit Hem en via invloeiing door de hemel heen, de valsheden en boosheden kunnen weerstaan die uit de hellen zijn en zo degene die in verzoeking is, beschermd kan worden.

Wanneer de mens wordt verzocht, is hij ook nabij de hel, vooral nabij deze hel, die wordt aangeduid met de zee Suph; want daar zijn degenen die in de wetenschap van het ware zijn geweest, maar in een leven van het boze en vandaar in de valsheden vanuit het boze; uit de hellen vloeien door de geesten daar benauwenissen in bij de mens in de verzoeken.

Hieruit kan vaststaan wat er wordt verstaan onder de invloeiing van de verzoeken uit de hel, die wordt aangeduid daarmee dat zij daar tegenover zouden legeren aan de zee Suph.

8132. En farao zal zeggen van de zonen Israëls; dat dit de gedachte betekent van hen die in de verdoemenis zijn, met betrekking tot de staat van hen die van de geestelijke Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van zeggen, namelijk de gedachte, nrs. 7094, 7107, 7244, 7937; uit de uitbeelding van farao, namelijk degenen die door valsheden bestoken, nrs. 7107, 7110, 7126, 7142, 7220, 7228, 7317; hier zij die in de verdoemenis zijn, dat wil zeggen, in louter valsheden vanuit het boze, want zij die louter daarin zijn, zijn in de verdoemenis; deze staat wordt met farao en de Egyptenaren aangeduid, nadat de eerstgeboorten daar zijn gedood, want met de gedode eerstgeboorten wordt de verdoemenis aangeduid, nrs. 7766, 7778; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, dus zij die van de geestelijke Kerk zijn, waarover eerder in nr. 8128.

8133. Zij zijn verward in het land; dat dit betekent dat zij in verwarring zijn ten aanzien van de dingen die van de Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van verward zijn, dus verdwaald zijn, dus in verwarring, nr. 2831; en uit de betekenis van het land, namelijk de dingen die van de Kerk zijn; dat het land de Kerk is, zie nr. 8011.

8134. De woestijn heeft zich over hen gesloten; dat dit betekent dat de donkerheid bezit van hen heeft genomen, staat vast uit de betekenis van over hen sluiten, wanneer het van de donkerheid wordt gezegd, die met de woestijn wordt aangeduid, dus hen geheel en al in bezit nemen; en uit de betekenis van de woestijn, namelijk het donkere van het geloof, nr. 7313.

8135. En Ik zal het hart van farao verharden; dat dit betekent dat zij die in de valsheden vanuit het boze zijn, nog hardnekkiger zouden volhouden, staat vast uit de betekenis van verharden, namelijk hardnekkig volhouden, nrs. 7272, 7300, 7305; en uit de uitbeelding van farao, namelijk zij die in valsheden vanuit het boze zijn, of wat hetzelfde is, die in de verdoemenis zijn, nr. 8132; er wordt gezegd het hart van farao, omdat met het hart in de echte zin het goede van de hemelse liefde wordt aangeduid, nrs. 3313, 3635, 3883-3896, 7542; vandaar in de tegengestelde zin het boze, hier het boze van hen die in de wetenschap van het geloof en in een leven van het boze zijn geweest.

8136. En hij zal najagen achter hen; dat dit betekent dat zij nog zouden proberen hen te onderdrukken, staat vast uit de betekenis van najagen achter hen, dus trachten te onderjukkan; de bedoeling immers van het najagen was om hen in die staat van dienstbaarheid en slavernij terug te brengen; en met dienen wordt, waar van de Egyptenaren sprake is, de bedoeling van onderjukkan aangeduid, nrs. 6666, 6670, 6671.

8137. En In zal verheerlijkt worden; dat dit betekent dat zij de Goddelijke uitwerking uit het Goddelijk Menselijke van de Heer zouden zien in de verstrooiing van het valse, staat vast uit de betekenis van verheerlijkt worden, wanneer wordt gehandeld over Jehovah of de Heer, dus de Goddelijke uitwerking, hier uit Zijn Goddelijk Menselijke, omdat de Heer daardoor dat Hij in de wereld kwam en het Menselijke aannam en Dit Goddelijk maakte, alle boosheden en valsheden in de hellen heeft geworpen en de hemelen in de orde gebracht en eveneens degenen die van de geestelijke Kerk zijn, uit de verdoemenis heeft bevrijd, nrs. 6854, 6914, 7091, 7828, 7932, 8018.

Bovenstaande wordt in het algemeen aangeduid met verheerlijkt worden; hier echter wordt aangeduid dat zij die de rechtschapenen hadden bestookt, in de hel geworpen zouden worden en daar omringd worden met valsheden zoals door de wateren van de zee en dit als een Goddelijke uitwerking uit de tegenwoordigheid alleen van de Heer.

Opdat men zal weten hoe het hiermee is gesteld, zal het verder worden ontvouwd; er zijn hellen in zo'n groot aantal als er geslachten en soorten van boosheden zijn; iedere hel is

gescheiden van de andere zoals door nevels, wolken of wateren; de boosheden en de valsheden in het andere leven verschijnen voor de ogen van de geesten zoals nevels en wolken en eveneens zoals wateren; de valsheden vanuit het boze van hen die van de geestelijke Kerk zijn geweest en boos hebben geleefd, zoals wateren; de valsheden vanuit het boze echter van degenen die van de hemelse Kerk zijn geweest, zoals nevels; hiermee omgeven verschijnen degenen die in de hellen zijn, overal met een verschil ten aanzien van de hoeveelheid en de hoedanigheid, dicht en dun, van dikke duisternis of donkerte en wel volgens het geslacht en de soort van het valse vanuit het boze; de hel waar degenen zijn die in het van de naastenliefde gescheiden geloof en in een leven van het boze hebben geleefd, is zoals door wateren van de zee omsloten; de valsheden van het boze verschijnen weliswaar aan hen die daar zijn, niet zoals wateren, maar aan hen die van buitenaf daar naar kijken. Boven die zee waar zij zijn, zijn de hellen van de echtbrekers; de oorzaak dat zij daarboven zijn, is dat echtbreuken in de innerlijke zin schendingen van het goede en vandaar verdraaiingen van het ware zijn, dus de boosheden waaruit de valsheden zijn gericht tegen de waarheden en de goedheden van het geloof, nrs. 2466, 2729, 3399, zodanig als de valsheden zijn bij hen die in de hel beneden zijn en hebben geleefd tegen het ware van de Kerk en het goede ervan geheel en al van geen waarde hebben geacht en omdat zij dit van geen waarde hebben geacht, ook al datgene in het Woord hebben geschonden en verdraaid wat daar wordt gezegd van het goede, dat wil zeggen, van de liefde jegens de naaste en van de liefde tot God. Wat de verheerlijking in farao en in diens leger betreft, die is deze onderdompeling in die hel en de omsluiting door wateren zoals van een zee, ten gevolge van de tegenwoordigheid alleen van de Heer, zoals eerder is gezegd; de bozen immers ontvluchten de tegenwoordigheid van de Heer, dat wil zeggen, de tegenwoordigheid van het goede en het ware die uit Hem zijn, want door het toevloeien alleen al huiveren zij en worden gemarteld en eveneens worden zij door die tegenwoordigheid omsloten met hun boosheden en valsheden, want dan barsten die uit hen voort; en die omringen hen en worden er tussenin geplaatst, opdat het Goddelijke niet zal invloeden en zij ten gevolge daarvan gemarteld zouden worden. Dit is de Goddelijke uitwerking die hier wordt aangeduid met de verheerlijking in farao en in zijn leger; dat die uitwerking is uit het Goddelijk Menselijke van de Heer, komt, zoals eerder is gezegd, omdat de Heer daardoor dat Hij in de wereld kwam en het Menselijke aannam en Dit Goddelijk maakte, alle valsheden en boosheden in de hel heeft geworpen en de waarheden en de goedheden in de hemel in orde heeft gebracht en hen die van de geestelijke Kerk zijn, uit de verdoemenis heeft bevrijd.

8138. In farao en in al zijn leger; dat dit betekent de onderdompeling van hen die in de valsheden vanuit het boze zijn, in de hel en de omstuwing daar door de valsheden zoals door wateren, staat vast uit wat eerder in nr. 8137 is vermeld, namelijk dat met farao degenen worden aangeduid die in de hel werden geworpen en eveneens met zijn leger; met farao degenen die in valsheden vanuit het boze zijn en met zijn leger de valsheden zelf; dat de legers de waarheden vanuit het goede zijn, zie de nrs. 3448, 7236, 7988 en vandaar in de tegengestelde zin de valsheden vanuit het boze, nr. 3448; er wordt gezegd de omstuwing door de valsheden zoals door wateren, omdat de valsheden vanuit het boze, zodanig als die zijn van hen die van de Kerk in het afgescheiden geloof en in een leven van het boze zijn geweest, daar zoals wateren verschijnen, nr. 8137; vandaar ook komt het dat de overstromingen van de wateren, de verwoestingen van het ware betekenen en de wateren daar de valsheden, nrs. 705, 739, 756, 6346, 7307, 6853.

8139. En de Egyptenaren zullen weten dat Ik Jehovah ben, wat in de nrs. 7401, 7444, 7544, 7598, 7636 is ontvouwd, waar eerdere teksten staan.

8140. En zij deden aldus; dat dit de gehoorzaamheid betekent, staat zonder ontvouwing vast.

8141. *vers 5-9. En het werd de koning van Egypte te kennen gegeven dat het volk vluchtte; en het hart van farao en zijn knechten werd gekeerd tegen het volk en zij zeiden: Wat is dit dat wij hebben gedaan, dat wij Israël hebben heengezonden van ons te dienen. En hij spande zijn wagen aan en nam zijn volk met zich. En hij nam zeshonderd uitgelezen wagens en alle wagens van Egypte en driemansleiders over allen van hem. En Jehovah verhardde het hart van farao, de koning van Egypte en hij jaagde na achter de zonen Israëls; en de zonen Israëls waren uitgaande door een opgeheven hand. En de Egyptenaren jaagden na achter hen en zij achterhaalden hen, zich legerende aan de zee; al de paarden van de wagens van farao en zijn ruiters en zijn leger, bij de zee, bij Pi-Hachiroth, vóór Baäl-Zefon.*

En het werd de koning van Egypte te kennen gegeven dat het volk vluchtte, betekent de gedachte van hen die in louter valsheden vanuit het boze zijn, dat zij geheel en al gescheiden zouden worden; en het hart van farao en zijn knechten werd gekeerd tegen het volk, betekent de verandering van staat in het boze bij hen die in de valsheden vanuit het boze waren; en zij zeiden: Wat is dit dat wij hebben gedaan, betekent het verwijt; dat wij Israël hebben heengezonden van ons te dienen, betekent dat zij hen verlaten en niet onderjukt hadden; en hij spande zijn wagen aan, betekent de leer van het valse, die is van het afgescheiden geloof in het algemeen; en nam zijn volk met zich, betekent met alle en de afzonderlijke valsheden; en hij nam zeshonderd uitgelezen wagens, betekent alle en de afzonderlijke leerstellingen van het valse die zijn van het afgescheiden geloof in hun volgorde; en alle wagens van Egypte, betekent ook de daaraan van dienst zijnde leerstellingen van het valse; en driemansleiders over allen van hem, betekent onder de algemene dingen in orde gebracht; en Jehovah verhardde het hart van farao, de koning van Egypte, betekent de hardnekkigheid uit het valse dat vanuit het boze is en hij jaagde na achter de zonen Israëls, betekent het streven om degenen te onderjucken die in het met de naastenliefde verbonden geloof zijn; en de zonen Israëls waren uitgaande door een opgeheven hand, betekent terwijl zij toch uit het streven van hun slavernij waren weggenomen krachtens de Goddelijke macht; en de Egyptenaren jaagden na achter hen, betekent de uitwerking uit het streven van de onderdrukking van hen die in de valsheden vanuit het boze waren; en zij achterhaalden hen, zich legerende aan de zee, betekent de gemeenschap rondom de streek van de hel waar de valsheden vanuit het boze zijn; al de paarden van de wagens van farao en zijn ruiters en zijn leger, betekent alle dingen die zijn van het valse uit het verdraaide verstandelijke; bij de zee Pi-Hachiroth, vóór Baäl-Zefon, betekent vanwaar de gemeenschap is en vandaar de aanvang van de staat van verzoeken te ondergaan.

8142. En het werd de koning van Egypte te kennen gegeven dat het volk vluchtte; dat dit de gedachte betekent van hen die in louter valsheden vanuit het boze zijn, dat zij geheel en al gescheiden zouden worden, staat vast uit de betekenis van iemand te kennen geven, namelijk denken en bespiegelen, nrs. 2862, 5508; uit de uitbeelding van farao, namelijk zij die in valsheden vanuit het boze zijn, nrs. 8132, 8135 en wanneer deze de koning van Egypte worden genoemd, degenen die in louter valsheden zijn, nrs. 7220, 7228; want met de koning worden de waarheden aangeduid, nrs. 1672, 2015, 2069, 4575, 4581, 4966, 5044, 6148, vandaar in de tegengestelde zin de valsheden; en uit de betekenis van vluchten, namelijk gescheiden worden.

8143. En het hart van farao en van zijn knechten werd gekeerd tegen het volk; dat dit een verandering van staat in het boze betekent bij hen die in valsheden vanuit het boze waren, staat vast uit de betekenis van het geleerd worden van het hart, namelijk de verandering van

staat in het boze; dat gekeerd worden is veranderd worden, hier ten aanzien van het gemoed, en dit zo ten aanzien van de staat, is duidelijk, en dat het hart het boze is, zie nr. 8135; uit de uitbeelding van farao, namelijk zij die in de valsheden vanuit het boze zijn, nr. 8132; uit de betekenis van de knechten, namelijk zij die van een lagere graad zijn en dienen en omdat die het zijn, worden allen en de afzonderlijken aangeduid die in de valsheden vanuit het boze zijn. nr. 7396; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk zij die van de geestelijke Kerk zijn.

Daaruit blijkt, dat met het hart van farao en van zijn knechten werd gekeerd tegen het volk, de verandering van staat in het boze wordt aangeduid bij al degenen die in de valsheden vanuit het boze zijn, tegen hen die van de geestelijke Kerk zijn.

8144. En zij zeiden: Wat is dit dat wij hebben gedaan; dat dit het verwijt betekent, namelijk het zelfverwijt, staat zonder ontvouwing vast.

8145. Dat wij Israël hebben heengezonden van ons te dienen; dat dit betekent dat zij hen verlaten en niet onderjukt hadden, staat vast uit de betekenis van heenzenden, dus verlaten; en uit de betekenis van ‘van hen dienen’, wanneer het door de Egyptenaren wordt gezegd ten aanzien van de zonen Israëls, namelijk van aan te vallen door valsheden en van te bestoken, nrs. 7120, 7129 en daardoor onder het juk te brengen, nrs. 6666, 6670, 6671.

8146. En hij spande zijn wagen aan; dat dit de leer van het valse betekent die is van het afgescheiden geloof in het algemeen, staat vast uit de betekenis van de wagen, namelijk de leer, nrs. 2760, 5321, 5945, hier de leer van het valse, die van het afgescheiden geloof is, omdat het de wagen van farao is en door farao worden valsheden uitgebeeld die van het afgescheiden geloof zijn en tegelijk in een leven van het boze, kunnen niet anders dan in valsheden zijn, nr. 8094.

In wat nu volgt wordt gehandeld over de verzameling van alle valsheden vanuit het boze bij hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof en in een leven van het boze zijn geweest.

In het voorgaande is gehandeld over de verwoesting van de waarheden van het geloof bij hen en tenslotte over het terugbrengen tot de staat dat zij in louter valsheden vanuit het boze waren, dus in de verdoemenis.

In dit hoofdstuk nu wordt gehandeld over de neerwerping van hen in de hel, want de neerwerping in de hel volgt op de verdoemenis.

Met deze staat, namelijk de staat van de neerwerping in de hel, is het als volgt gesteld: wanneer dit zal plaatsvinden, worden alle valsheden die zij hebben, tot één verzameld, wat plaatsvindt door het openen van alle hellen waarmee zij gemeenschap hebben gehad en zij worden bij hen ingegoten; vandaar de verdichtingen van de valsheden vanuit het boze rondom hen, die aan degenen die het van buitenaf bezien, zoals wateren verschijnen, nrs. 8137, 8138; het zijn de uitwasemingen vanuit hun leven; wanneer zij hierdoor omgeven zijn dan vindt daardoor plaats, dat zij door zulke zaken omstuwd worden die van hun leven waren geweest en waarin zij daarna worden gehouden; het geslacht van het boze en het valse daaruit onderscheidt hen dan en hun hel van de andere hellen.

Omdat er gehandeld wordt over de verzameling van alle valsheden die vanuit het boze zijn bij hen, wordt daarom in dit hoofdstuk zo vaak melding gemaakt van de wagen van farao, van zijn paarden, ruiters, leger en volk, want daarmee worden alle dingen van het valse aangeduid, die bij hen zijn, zoals in dit vers: ‘Hij spande zijn wagen aan en nam zijn volk met zich’; in vers 7: ‘Hij nam 600 uitgelezen wagens en alle wagens van Egypte’; vers 9: ‘En de Egyptenaren jaagden na achter hen, al de paarden van de wagens van farao en zijn ruiters en zijn leger’; vers 17: ‘Ik zal verheerlijkt worden in farao, in al zijn leger, in zijn wagens en in

zijn ruiters’, vers 18; vers 23: ‘En de Egyptenaren jaagden na en kwamen achter hen, al de paarden van farao, zijn wagens en zijn ruiters’; vers 25: ‘Jehovah verwijderde het rad van hun wagens’; vers 26: ‘Laten de wateren wederkeren over de Egyptenaren, over hun wagens en over hun ruiters’; vers 28: ‘De wateren keerden weder en bedekten de wagens en de ruiters, tot het gehele leger van farao’.

Deze teksten zijn zo vaak herhaald, omdat er gehandeld wordt over valsheden vanuit het boze, namelijk dat die verzameld en in hen gegoten werden; daarmee worden immers alle valsheden en boosheden aangeduid, met farao en de Egyptenaren zij zelf die in de valsheden vanuit het boze zijn; met de wagens de leerstellingen van het valse; met de paarden de valse wetenschappen uit een verdraaid verstandelijke; met de ruiters de redeneringen daaruit; met het leger en het volk, de valsheden zelf.

8147. En nam zijn volk met zich; dat dit betekent met alle en de afzonderlijke valsheden, staat vast uit de betekenis van het volk, namelijk de waarheden en in de tegengestelde zin de valsheden, nrs. 1259, 1260, 3295, 3581, hier de valsheden vanuit het boze, die worden uitgebeeld door farao en de Egyptenaren.

Wanneer er wordt gezegd farao en zijn knechten of farao en zijn volk, dan worden allen en de afzonderlijken die in de valsheden zijn aangeduid en verder alle en de afzonderlijke valsheden, nr. 7396.

8148. En hij nam zeshonderd uitgelezen wagens; dat dit alle en de afzonderlijke leerstellingen van het valse betekent, die zijn van het afgescheiden geloof in hun volgorde, staat vast uit de betekenis van het getal zeshonderd, namelijk alle en de afzonderlijke dingen van het ware en het goede van het geloof in één samenvatting en dus in de tegengestelde zin alle en de afzonderlijke dingen van het valse en het boze van het van de naastenliefde gescheiden geloof; dat deze dingen met 600 worden aangeduid, kan vaststaan uit wat eerder over het getal zeshonderdduizend is getoond, nr. 7973; en uit de betekenis van de wagens, namelijk de leerstellingen van het geloof, hier van het afgescheiden geloof, nr. 8146; met de uitgelezen wagens worden de voornaamste leerstellingen van dat geloof aangeduid, waarvan de overige afhangen; die leerstellingen die daarvan afhangen of ze dienen, worden aangeduid met de wagens van Egypte, waarover hierna.

Men moet weten dat deze valsheden die hier worden aangeduid met farao, het leger en het volk van hem en verder met de wagens, de paarden en de ruiters van hem, voornamelijk de valsheden zijn van hen die in het overredende geloof zijn, dat wil zeggen, die zich overreden dat de leerstellingen van de Kerk waarin zij zijn, waar zijn en toch in een leven van het boze zijn; een overredend geloof is er met het boze van het leven, maar niet het zaligmakende geloof, want het overredende geloof is een overreding dat alle leringen die van de Kerk zijn, waar zijn, niet ter wille van het ware, noch ter wille van het leven, zelfs niet ter wille van het heil, want dit geloven zij eigenlijk niet, maar ter wille van profijt, dat wil zeggen, ter wille van de te verkrijgen eerbewijzen en rijkdom en ter wille van de reputatie, die de eigenlijke oorzaken ervan zijn; om zulke dingen te verkrijgen leren zij de leerstellingen, dus niet met het doel om de Kerk en het heil van de zielen te dienen, maar zichzelf en de hunnen; en daarom is het hun onverschillig of de leerstellingen waar dan wel vals zijn; hierom bekommeren zij zich niet, te minder verdiepen zij zich daarin, want zij zijn in geen aandoening van het ware ter wille van het ware, maar zij bevestigen die zaken hoedanig zij ook zijn en wanneer zij die hebben bevestigd, overreden zij zich dat ze waar zijn en bedenken daarbij niet dat valsheden evenzeer bevestigd kunnen worden als waarheden, nrs. 4741, 5033, 6865, 7012, 7680, 7950; vandaar het overredende geloof; en omdat dit niet de naaste en diens goede, dus evenmin de Heer ten doel heeft en beschouwt, maar zichzelf en de wereld, dat wil zeggen: eerbewijzen en gewin, wordt dat verbonden met het boze van het leven, maar niet met het goede van het

leven, want het met dit verbonden geloof is zaligmakend; dit geloof wordt door de Heer gegeven, dat andere is van de mens zelf; het eerstgenoemde blijft tot in het eeuwige, het laatstgenoemde wordt in het andere leven verstrooid; ook wordt het in de wereld verstrooid indien zij daarmee niets winnen; maar zolang zij daarmee iets kunnen winnen, trekken zij daarvoor ten strijde zoals voor de hemel zelf, terwijl het toch niet daarvoor is, maar voor henzelf; want de geloofszaken, dat wil zeggen, de leerstellingen, zijn voor hen als middelen tot een doel, dat wil zeggen, tot voorrang en welgesteldheid.

Zij die in de wereld in dit geloof zijn, kunnen bezwaarlijk worden onderscheiden van hen die in het zaligmakende geloof zijn, want zij spreken en prediken vanuit een gloed van ijver voor hun leerstellingen, maar het is de gloed uit het vuur van de eigenliefde en van de wereld.

Dezen zijn het, die vooral met farao en de Egyptenaren worden aangeduid en die in het andere leven ten aanzien van het geloof worden verwoest en wanneer dit verwoest is, zijn zij in louter valsheden vanuit het boze; want dan breken de valsheden uit het boze los; al het boze immers heeft zijn valse met zich; zij zijn immers verbonden; en die valsheden verschijnen wanneer zij aan het boze van hun leven worden overgelaten; het boze is dan als het ware een vuur en de valsheden zijn zoals het schijnsel daaruit.

Dit geslacht van het boze en het valse daaruit verschilt geheel en al van de geslachten van de andere boosheden en van de valsheden daaruit; het is verfoeilijker dan de overige, omdat het is tegen de goede en ware dingen van het geloof en vandaar heeft dat boze in zich de ontwijding; de ontwijding is de erkenning van het ware en het goede en toch een leven leiden wat daartegen is, nrs. 593, 1008, 1010, 1059, 2051, 3398, 3898, 4289, 4601, 6959, 6963, 6971.

8149. En alle wagens van Egypte; dat dit betekent ook de daaraan van dienst zijnde leerstellingen van het valse, staat vast uit de betekenis van de wagens van farao, dus de voornaamste leerstellingen van het valse, waarvan de overige afhangen; vandaar worden met de wagens van Egypte de leerstellingen van het valse aangeduid die daaraan van dienst zijn, nr. 8148; want met de koning en zijn wagen worden de voornaamste dingen aangeduid, maar met het volk of de Egyptenaren en hun wagens, worden de bijkomende dingen aangeduid. De leerstellingen van de Kerk bij hen die in het boze van het leven zijn, worden leerstellingen van het valse genoemd, hoewel zij voor een deel, kleiner of groter, waarheden kunnen zijn; de oorzaak hiervan is dat de waarheden bij hen die in het boze van het leven zijn, voor zoveel als het henzelf betreft, niet-ware dingen zijn; door de toepassing immers op het boze dat van het leven is, trekken zij het wezen van het ware uit en trekken de natuur van het valse aan, want zij zien tot het boze waarmee zij zich verbinden; de waarheden kunnen niet verbonden worden met het boze, tenzij deze worden vervalst, wat plaatsvindt door tegengestelde uitleggingen en dus door verdraaiingen; vandaar komt het, dat de leerstellingen van de Kerk bij hen leerstellingen van het valse worden genoemd, hoewel zij waarheden zijn geweest; want het is een vaste regel, dat de waarheden bij degenen die in het boze van het leven zijn, worden vervalst en dat de valsheden bij hen die in het goede van het leven zijn, worden waargemaakt; dat de valsheden bij dezen worden waargemaakt, komt omdat zij ze toevoegen, opdat zij met het goede samenstemmen; dan worden de ruwe kanten van het valse ervan afgewist, nr. 8051.

8150. En driemansleiders over allen van hem; dat dit betekent onder de algemene dingen in orde gebracht, staat vast uit de betekenis van driemansleiders, namelijk de algemeenheden waaronder de bijzonderheden zijn; dat de driemansleiders dat betekenen, komt omdat drie, waarnaar zij driemansleiders worden genoemd, het volledige en het volkomene betekent, nrs. 2788, 4495, 7715 en de leiders zijn de voornaamste dingen; deze, tezamen met de andere zijn de algemeenheden, want daaronder worden alle en de afzonderlijke dingen geordend die in

een reeks zullen zijn; de ordening onder de algemene dingen maakt dat de afzonderlijke dingen één handelen en opdat zij in een vorm zijn en tezamen een hoedanigheid hebben. Ten aanzien van deze algemeenheden, dat daaronder de bijzondere dingen zijn en onder die de afzonderlijke, zie de nrs. 920, 2384, 3739, 4325, 4329, 4345, 4383, 5208, 5339, 6115, 6146.

8151. En Jehovah verhardde het hart van farao; dat dit de hardnekkigheid betekent uit het valse dat uit het boze is, staat vast uit de betekenis van het hart verharden, dus halsstarrig volhouden, nrs. 7272, 7300, 7305, 7616; dat er gezegd wordt dat Jehovah zijn hart verhardde, betekent in de innerlijke zin dat zij zelf die in het boze en het valse zijn, zich verharden, dus de boosheden en de valsheden zelf, waarover de nrs. 2447, 6071, 6991, 6997, 7533, 7643, 7877, 7925.

8152. En hij jaagde na achter de zonen Israëls; dat dit betekent het streven om degenen te onderwerpen die in het met de naastenliefde verbonden geloof zijn, staat vast uit de betekenis van najagen, namelijk het streven om te onderwerpen, nr. 8136; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk zij die van de geestelijke Kerk zijn, waarover eerder; dus degenen die in het met de naastenliefde verbonden geloof zijn, want zij die van de Kerk zijn, zijn in dat geloof zowel ten aanzien van de leer als ten aanzien van het leven, het goede van het geloof of de naastenliefde is het wezenlijke, dus op de eerste plaats voor degenen die van de echte geestelijke Kerk zijn maar voor hen die het geloof hebben dat gescheiden is van zijn goede, zowel ten aanzien van de leer als ten aanzien van het leven, is het ware van het geloof of het geloof het wezenlijke of op de eerste plaats; deze mensen zijn niet van de Kerk, want het leven maakt de Kerk, maar niet de leer, tenzij voor zoveel als deze van het leven wordt. Daaruit blijkt dat de Kerk van de Heer niet hier is of daar, maar dat zij overal is, zowel binnen die rijken waar de Kerk is, als buiten die, waar men leeft volgens de geboden van de naastenliefde.

Vandaar komt het, dat de Kerk van de Heer verspreid is over het gehele wereldrond en dat zij toch één is; wanneer immers het leven de Kerk maakt en niet de van het leven gescheiden leer, dan is de Kerk één, maar wanneer de leer de Kerk maakt, dan zijn het er verscheidene.

8153. En de zonen Israëls waren uitgaande door een opgeheven hand; dat dit betekent terwijl zij toch vanuit het streven van hun onderjukking waren weggenomen met Goddelijke macht, staat vast uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk zij die van de geestelijke Kerk zijn of in het met de naastenliefde verbonden geloof, nr. 8152; uit de betekenis van uitgaan, namelijk bevrijd worden of weggenomen worden uit het streven van hun onderjukking, welk streven wordt aangeduid met najagen, nr. 8152; en uit de betekenis van de geheven hand, namelijk de Goddelijke macht; met de hand immers wordt de macht aangeduid, nrs. 878, 3387, 4931-4937, 5327, 5328, 5544, 6292, 6947, 7011, 7188, 7189, 7518, 7673, 8050, 8069 en met het gehevene of verhevene wordt het Goddelijke aangeduid; dat het verhevene het Goddelijke is, komt omdat daaronder de hemel wordt verstaan, waar het Goddelijke is, vandaar wordt in het Woord van Jehovah of de Heer gezegd, dat Hij in het verhevene woont en wordt Hijzelf de Hoogste genoemd, zoals bij Jesaja: *'Jehovah is verhoogd, omdat Hij in het verhevene woont'*, (Jesaja 33:5).

Bij dezelfde: *'Zo zei de Hoge en Verhevene, wonende tot in het eeuwige en Wiens Naam is de Heilige. In het heilige en het hoge woon Ik'*, (Jesaja 57:15).

Bij David: *'Jehovah zond van de hoogte en Hij ontrukte mij'*, (Psalm 18:17); vandaar wordt Jehovah de Hoogste genoemd, (Deuteronomium 32:8, Daniël 4:14,21,31; 7:18,22,25; Psalm 7:18; Psalm 9:3; Psalm 18:14; Psalm 46:5; Psalm 50:14; Psalm 57:3; Psalm 82:6).

Omdat het hoge de hemel betekent en daarin het Goddelijke, werd vandaar de Goddelijke eredienst door hen die van de uitbeeldende Kerk waren, gehouden op de bergen en op hoge plaatsen en dus eveneens op verheven plaatsen, die zij ook voor zich bouwden, waarover hier en daar in de historische en profetische teksten van het Woord, zoals bij Ezechiël: *'Gij hebt u het verhevene gebouwd en u het hoge gemaakt in elke straat; op elk hoofd van de weg hebt gij uw verhevene gebouwd'*, (Ezechiël 16:24,25,31).

Dat het Goddelijke werd aangeduid door het hoge, komt omdat met de sterrenhemel de hemel van de engelen werd aangeduid en men ook geloofde dat deze daar was, maar de wijzere onder hen wisten dat de hemel niet in de hoogte was, maar waar het goede van de liefde was en wel van binnen in de mens, waar hij ook maar was.

Dat de hoge dingen de innerlijke dingen zijn of de goedheden die daar zijn, zie de nrs. 450, 1735, 2148, 4210, 4599.

8154. En de Egyptenaren jaagden na achter hen; dat dit de uitwerking betekent uit het streven van de onderwerping van hen die in valsheden vanuit het boze waren, staat vast uit de betekenis van najagen, namelijk het streven om te onderjucken, nr. 8152, hier de uitwerking vanuit dat streven, omdat het opnieuw wordt gezegd en uit de betekenis van de Egyptenaren, namelijk zij die in de valsheden vanuit het boze zijn, waarover meermalen eerder.

8155. En zij achterhaalden hen, zich legerende aan de zee; dat dit de gemeenschap betekent rondom de streek van de hel waar de valsheden vanuit het boze zijn, staat vast uit de betekenis van achterhalen, namelijk de gemeenschap; want achterhalen of bereiken, in de geestelijke zin is de invloeiing, waardoor er gemeenschap is, hier van de valsheden vanuit het boze van hen die met de Egyptenaren worden aangeduid, met hen die met Israël worden aangeduid.

Dat daar gemeenschap was, staat vast uit de verzoeking die zij daar voor het eerst ondergingen, waarover in wat volgt hierna: elke verzoeking ontstaat door invloeiing uit de hellen, dus door gemeenschap, nr. 8131; uit de betekenis van zich legeren, namelijk de ordeningen van het ware en het goede uit de Heer om de verzoeken te ondergaan, nrs. 8103, 8130, 8131; en uit de betekenis van de zee, hier van de zee Suph, dus de hel, waar de valsheden vanuit het boze zijn van hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn en in het boze van het leven, nrs. 8099, 8137, 8148.

8156. Al de paarden van de wagens van farao en zijn ruiters en zijn leger; dat dit alle dingen betekent die zijn van het valse uit het verdraaide verstandelijke, staat vast uit de betekenis van de paarden, namelijk het verstandelijke, waarover de nrs. 2761, 2762, 3217, 5321, 5945,

8146; uit de betekenis van de ruiters, namelijk de dingen die van het verstand zijn, nr. 6534, hier de valse redeneringen uit het verdraaide verstandelijke; en uit de betekenis van het leger, dus de valsheden, nr. 8138.

Hieruit blijkt dat met de paarden van de wagens van farao en zijn ruiters en zijn leger, worden aangeduid de wetenschappelijke dingen, de redeneringen en de valsheden uit het verdraaide verstandelijke, dus alles wat van het valse is.

8157. Bij Pi-Hachiroth, vóór Baäl-Zefon; dat dit betekent vanwaar de gemeenschap is en vandaar het begin van de staat om verzoeken te ondergaan, staat vast uit wat eerder in nr. 8130 is gezegd.

8158. vers 10-14. *En farao naderde en de zonen Israëls hieven hun ogen op en ziet, de Egyptenaar voorttrekkende achter hen; en zij vreesden zeer en zij riepen, de zonen Israëls, tot*

Jehovah. En zij zeiden tot Mozes: Waren er geen graven in Egypte, dat gij ons genomen hebt om te sterven in de woestijn; wat is dit dat gij ons hebt gedaan, om ons uit te leiden uit Egypte. Is dit niet het woord dat wij tot u spraken in Egypte, al zeggende: Houd af van ons en laat ons de Egyptenaren dienen, omdat het ons beter is de Egyptenaren te dienen dan te sterven in de woestijn. En Mozes zei tot het volk: Vreest niet, houdt stand en ziet het heil van Jehovah dat Hij heden aan ulieden doen zal; omdat die gij gezien hebt Egyptenaren heden, gij zult die voortaan niet meer zien tot in de eeuw. Jehovah zal voor ulieden krijg voeren en gij zult stil zijn.

En farao naderde, betekent de zware invloeiing van het valse uit het boze; en de zonen Israëls hieven hun ogen op, betekent het verstandelijke van het gemoed en de gedachte; en ziet, de Egyptenaar voorttrekkende achter hen, betekent de aanhoudend toenemende verzwaring van het valse; en zij vreesden zeer, betekent de ontzetting; en zij riepen, de zonen Israëls, tot Jehovah, betekent de smeekbede om hulp; en zij zeiden tot Mozes, betekent het toppunt van de verzoeking, wanneer er wanhoop is; waren er geen graven in Egypte, dat gij ons genomen hebt om te sterven in de woestijn, betekent dat het, indien er verdoemenis was, eender zou zijn geweest of die kwam door de valsheden van de bestokers dan wel door de staat van de verzoeken waarin zij zouden bezwijken; wat is dit wat gij ons hebt aangedaan, om ons uit te leiden uit Egypte, betekent dat het tevergeefs was dat zij uit de aanvallen door de bestokingen door de valsheden waren bevrijd; is niet dit het woord dat wij tot u spraken in Egypte, al zeggende, betekent dat iets zodanigs was gedacht, toen zij bestookt waren door de valsheden; houd af van ons en laat ons de Egyptenaren dienen, betekent dat zij niet daarvan moesten worden weggetrokken zich over te geven; omdat het ons beter is de Egyptenaren te dienen dan te sterven in de woestijn, betekent dat de verdoemenis door het geweld van het valse in de staat van het bestoken te verkiezen was boven de verdoemenis die komt door het bezwijken in de staat van de verzoeken; en Mozes zei tot het volk, betekent de verheffing uit de staat van de wanhoop door het Goddelijk Ware; vreest niet, betekent dat men niet moet wanhopen; houdt stand en ziet het heil van Jehovah, betekent de zaliging door de Heer alleen en niets door hen; dat Hij heden doen zal, betekent dat tot in het eeuwige is; omdat die gij gezien hebt Egyptenaren heden, gij zult die voortaan niet meer zien tot in de eeuw, betekent dat de valsheden die eenmaal worden verwijderd, tot in het eeuwige verwijderd zullen zijn; Jehovah zal voor ulieden krijg voeren, betekent dat de Heer alleen de gevechten van de verzoeken uithoudt; en gij zult stil zijn, betekent dat zij vanuit hun eigen krachten volstrekt niets zullen bewerkstelligen.

8159. En farao naderde; dat dit de zware invloeiing van het valse vanuit het boze vandaar betekent, staat vast uit de uitbeelding van farao, dus zij die in de valsheden vanuit het boze zijn, nrs. 8132, 8135, 8146, 8148; en uit de betekenis van naderen, namelijk het invloeiën. In de innerlijke zin wordt gehandeld over de eerste verzoeking van hen die bevrijd werden en elke verzoeking vindt plaats door invloeiing uit de hellen; de geesten immers die daaruit zijn, wekken alle kwaad bij de mens op dat ooit gedacht en gedaan is en halen dat tevoorschijn en daardoor beschuldigen en verdoemen zij hem; vandaar wordt het geweten gekwetst en komt het gemoed in benauwdheid; deze dingen komen voort door de invloeiing uit de hellen, vooral uit deze hel, die door de zee Suph wordt uitgebeeld; hieruit kan vaststaan dat in de geestelijke zin met naderen, waarbij over de verzoeken wordt gehandeld, de invloeiing wordt aangeduid.

Omdat er nu in de volgende verzen gehandeld wordt over de eerste verzoeking van hen die van de geestelijke Kerk zijn, moet men weten dat zij niet eerder verzoeken konden ondergaan dan nadat de Heer Zijn Menselijke had verheerlijkt, dat wil zeggen, Goddelijk had gemaakt en in dit Menselijke bij hen aanwezig was; indien zij de verzoeken tevoren

hadden ondergaan, zouden zij bezweken zijn, want zij die van de geestelijke Kerk zijn, werden enig en alleen door middel van het Goddelijk Menselijke van de Heer gezaligd. De verzoeken van hen die van de geestelijke Kerk waren, die zij hadden te ondergaan nadat de Heer in de wereld was gekomen en toen uit het Goddelijk Menselijke voor hen tegen de hellen heeft kunnen strijden, worden hieronder verstaan, bij Maleachi: *‘Snellijk zal tot Zijn tempel komen de Heer Die gijlieden zoekt en de Engel des verbonds Die gij verlangt; ziet Hij komt, zei Jehovah Zebaoth. Wie zal de dag van Zijn komst verdragen en wie zal bestaan wanneer Hij zal verschenen zijn. Hij is immers zoals het vuur van een goudsmid en zoals de zeep van de vollers; Hij zal zitten smeltende en louterende het zilver en Hij zal de zonen van Levi zuiveren en Hij zal ze doorlouteren zoals goud en zoals zilver; opdat zij Jehovah zijn toebrengeende spijsoffer in gerechtigheid; dan zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem Jehovah zoet wezen, naar de dagen der eeuwigheid en naar de vorige jaren’*, (Maleachi 3:1-4); daar betreft het klaarblijkelijk de Komst van de Heer; de zonen van Levi daar zijn zij die van de geestelijke Kerk zijn, want met Levi wordt de naastenliefde of het geestelijk goede aangeduid, nrs. 3875, 4497, 4502, 4503; het vuur van een goudsmid is de verzoeking waardoor de zuivering plaatsvindt, die hier wordt verstaan onder het louteren en doorlouteren van hen zoals goud en zilver; het spijsoffer dat zij Jehovah zullen offeren, is het geloof en de naastenliefde; de dagen der eeuwigheid en de vorige jaren, zijn de Oude Kerken en de staten van de eredienst destijds.

Wat betreft de verzoeken, die gedragen zich zoals eerder in nr. 8131 is gezegd, namelijk dat de hellen tegen de mens strijden en de Heer voor de mens; op welk valse dan ook dat de hellen aandragen, is er een antwoord uit het Goddelijke.

De valsheden die uit de hellen zijn, worden binnen geworpen en vloeien binnen in de uiterlijke of natuurlijke mens, maar het antwoord uit het Goddelijke vloeit in de innerlijke of geestelijke mens in; dat wat uit het Goddelijke invloeit, komt niet tot de doorvatting van de mens zoals de uiterlijke dingen; ook beweegt dat niet de afzonderlijke punten van de gedachte, maar de algemene dingen ervan, maar op zo’n wijze dat het nauwelijks anders tot de doorvatting komt dan zoals hoop en vandaar zoals vertroosting, waarin evenwel ontelbare dingen zijn die de mens niet weet; het zijn zulke dingen die overeenkomen met de aandoening of de liefde van het ware en het goede, waaruit zijn geweten is.

Dit is gezegd opdat men zal weten, dat met het leven van de zonen Israëls in de woestijn de verzoeken in een reeks worden beschreven, die degenen ondergingen die van de geestelijke Kerk van de Heer waren en bevrijd werden.

Dat zij verzoeken ondergingen was opdat zij verder tot de hemel zouden worden voorbereid; want door verzoeken worden, die de enige middelen daarvoor zijn, de goedheden en waarheden bevestigd en verbonden en daardoor wordt de naastenliefde, de naastenliefde van het geloof en wordt het geloof, het geloof van de naastenliefde.

Dat zij die van de Kerk zijn, verzoeken hebben te ondergaan, wordt onder de woorden van de Heer bij Mattheüs verstaan: *‘Die niet zijn kruis opneemt en Mij navolgt, is Mij niet waardig’*, (Mattheüs 10:38,39; Markus 8:31).

Bij dezelfde: *‘Hij zei tot Zijn discipelen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, neme zijn kruis op en volg Mij’*, (Mattheüs 16:24,25; Lukas 9:23,24).

Bij Lukas: *‘Wie niet zijn kruis draagt en achter Mij komt, die kan Mijn discipel niet zijn’*, (Lukas 14:27).

Bij Markus: *‘Jezus tot de rijke: Kom, volg Mij, dragende het kruis’*, (Markus 10:21).

Bij Mattheüs: *‘Meent niet dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde; Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard’*, (Mattheüs 10:34).

Maar men moet weten, dat in de verzoeken niet de mens strijdt, maar de Heer alleen voor de mens, hoewel dit verschijnt zoals van de mens; en wanneer de Heer voor de mens strijdt, overwint de mens in alles.

Heden ten dage worden weinigen in verzoeken toegelaten, de oorzaak ervan is dat zij niet in een leven van het geloof zijn en vandaar niet in het geweten van het ware; en hij die niet in het geweten van het ware vanuit het goede van het leven is, bezwijkt; vandaar wordt zijn volgende staat erger dan de vorige.

8160. En de zonen Israëls hieven hun ogen op; dat dit het verstandelijke van het gemoed en de gedachte betekent, staat vast uit de betekenis van de ogen, namelijk het verstandelijke van het gemoed, nrs. 2701, 3820, 4403-4421, 4523-4534; vandaar is de ogen opheffen: beschouwen, doorvatten en het denken, nrs. 2789, 2829, 3198, 3202, 4083, 4086, 4339.

8161. En ziet, de Egyptenaar voorttrekkende achter hen; dat dit de aanhoudend toenemende verzwarende van het valse betekent, staat vast uit de betekenis van de Egyptenaar, namelijk zij die in valsheden vanuit het boze zijn, dus ook het valse zelf vanuit het boze, nrs. 8132, 8135, 8146, 8148; en uit de betekenis van voorttrekken achter hen, namelijk een nadere invloeiing en gemeenschap; met farao naderde is de invloeiing van het valse vanuit het boze aangeduid, nr. 8159; vandaar wordt met voorttrekken achter hen nog een nadere, dus zwaardere invloeiing aangeduid; vandaar komt het, dat de aanhoudend toenemende verzwarende van het valse wordt aangeduid.

In de daaropvolgende teksten wordt de verzoeking beschreven en omdat deze ontstaat door de invloeiing van het valse vanuit het boze uit de hellen, wordt daarom nu de nadering ervan beschreven, dat wil zeggen, de toenemende verzwarende.

8162. En zij vreesden zeer; dat dit de ontzetting betekent, staat vast uit de betekenis van vrees, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de verzoeking, namelijk de huivering of de ontzetting.

Dat de vrees de ontzetting is, komt omdat wanneer de verzoeking komt aanstormen vanuit het valse en het boze, het geweten, dus de innerlijke mens, wordt geschokt, want het geweten is van de innerlijke mens; vandaar de huivering, die een met vrees verbonden afkeer voor de geestelijke dood is; de huivering ontstaat uit de invloeiing van het valse en het boze, alleen bij hen die een geweten hebben, want het geweten is uit het ware en het goede van het geloof, dus uit de dingen die het geestelijk leven maken; de valsheden en de boosheden zijn vernietigend voor dat leven, dus die streven ernaar om de dood te berokkenen, dat wil zeggen, de verdoemenis; vandaar de ontzetting.

8163. En zij riepen, de zonen Israëls, tot Jehovah; dat dit de smeekbede om hulp betekent, staat zonder ontvouwing vast.

8164. En zij zeiden tot Mozes; dat dit het toppunt van de verzoeking en de wanhoop betekent, staat vast uit hetgeen volgt, want dat ligt opgesloten in de woorden ‘zij zeiden’; dat de volgende woorden, woorden van verzoeking zijn, als deze tot het toppunt komt en als er wanhoop is, is duidelijk.

Er wordt wanhoop gezegd, omdat deze meestal het einde is of aan het einde van geestelijke verzoeken, nrs. 1787, 2694, 5279, 5280, 7147, 7155, 7166.

Omdat het er heden ten dage weinigen zijn die geestelijke verzoeken ondergaan en het vandaar onbekend is hoe het daarmee gesteld is, is het geoorloofd daarover iets te zeggen: er zijn geestelijke verzoeken en er zijn natuurlijke verzoeken; de geestelijke verzoeken zijn van de innerlijke mens en de natuurlijke van de uiterlijke en uitwendige mens; geestelijke verzoeken ontstaan soms zonder natuurlijke verzoeken en soms met deze; natuurlijke verzoeken zijn er, wanneer de mens lijdt ten aanzien van het lichaam, ten aanzien van eerbewijzen, ten aanzien van rijkdom, in één woord, ten aanzien van het natuurlijke leven,

zoals dat voorkomt bij ziekten, rampen, vervolgingen, onterechte bestraffingen en eendere zaken; de benauwenissen die dan ontstaan, zijn het die worden verstaan onder natuurlijke verzoeken; maar deze verzoeken doen volstrekt niets toe tot zijn geestelijk leven, ook kunnen die eigenlijk geen verzoeken worden genoemd, maar smarten; zij ontstaan immers ten gevolge van de beschadiging van het natuurlijke leven, dat van de liefde van zich en van de wereld is; in deze smarten zijn soms de booswichten, die des te meer smart voelen en angstig worden naarmate zij in meerdere mate zichzelf en de wereld liefhebben en dus daaruit het leven hebben.

Maar geestelijke verzoeken zijn van de innerlijke mens en die vallen zijn geestelijk leven aan; de benauwenissen zijn dan niet vanwege enig verlies van het natuurlijke leven, maar vanwege het verlies van het geloof en de naastenliefde en dus als gevolg daarvan van het heil; deze verzoeken worden vaak aangevoerd door natuurlijke verzoeken, want wanneer de mens daarin is, dus in ziekte, smart, verlies van welstand of van eer en eendere dingen, dan is er, indien dan de gedachte opkomt met betrekking tot de hulp van de Heer, ten aanzien van Zijn voorzienigheid, ten aanzien van de staat van de bozen, namelijk dat zij zich beroemen en van vreugde opspringen wanneer de goeden lijden en verschillende smarten en verliezen ondergaan, dan is er geestelijke verzoeking verbonden met de natuurlijke; zodanig was de laatste verzoeking van de Heer in Gethsemane en toen Hij aan het kruis leed, wat de allerwreedste was.

Hieruit blijkt, wat de natuurlijke verzoeking is en wat de geestelijke.

Er bestaat eveneens een derde geslacht, namelijk een melancholische benauwdheid, die meestal de oorzaak afleidt uit een gebrekkige staat van het lichaam of van het gemoed; die benauwdheid kan iets van geestelijke verzoeking in zich hebben, maar er kan ook niets daarvan in zich hebben.

8165. Waren er geen graven in Egypte, dat gij ons genomen hebt om te sterven in de woestijn; dat dit betekent dat het, indien er verdoemenis was, hetzelfde zou zijn geweest dat die kwam door de valsheden van de bestokers, dan wel door de staat van de verzoeken waarin zij zouden bezwijken, staat vast uit de betekenis van de graven, namelijk de verdoemenis, nrs. 2916, 4564; uit de betekenis van Egypte, namelijk de bestokingen, nr. 7278; want door de Egyptenaren en farao worden degenen uitgebeeld die in het andere leven door valsheden aanvallen en bestoken, nrs. 7097, 7107, 7110, 7126, 7142, 7317; uit de betekenis van sterven, dus eveneens de verdoemenis, nrs. 5407, 6119, 7494; en uit de betekenis van de woestijn, namelijk de staat van verzoeken ondergaan, nr. 8098; vandaar is sterven in de woestijn, bezwijking in de verzoeking en vandaar verdoemd worden. Hieruit blijkt dat met waren er geen graven in Egypte, dat gij ons genomen hebt om te sterven in de woestijn, wordt aangeduid dat het, indien er verdoemenis was, hetzelfde zou zijn geweest of dit kwam door de valsheden van de bestokers, dus in de staat waarin zij tevoren waren geweest, dan wel door de verzoeken waarin zij zouden bezwijken, dus in de staat waarin zij daarna komen.

Dat deze tekst, woorden van wanhoop zijn, is duidelijk, bij hen die wanhopig zijn, wat de laatste verzoeking is, worden ook zulke dingen gedacht en dan zijn zij als het ware op een helling of als het ware in een afglijden naar de hel; zo'n gedachte schaadt dan echter in het geheel niet, ook wordt daarop door de engelen niet gelet, want ieder mens heeft een begrensde macht; wanneer een verzoeking tot de laatste grens van zijn macht komt, houdt de mens het niet verder uit, maar valt; dan echter, dat wil zeggen, wanneer hij op de helling is om af te glijden, wordt hij door de Heer opgeheven en zo van de wanhoop bevrijd; meestal wordt hij dan voortgeleid in een heldere staat van hoop en van vertroosting daaruit en eveneens in een opgewekter staat.

Er wordt gezegd de verdoemenis door de staat van de verzoeken waarin zij zouden bezwijken, omdat degenen die in verzoeken bezwijken, in een staat van verdoemenis komen; de verzoeken immers zijn er met het doel dat de waarheden en de goedheden worden bevestigd en verbonden, opdat daaruit het geloof en de naastenliefde voortkomen; maar dit einddoel wordt bereikt wanneer de mens in verzoeken overwint; maar wanneer hij bezwijkt, worden de waarheden en de goedheden verworpen en de valsheden en boosheden bevestigd; vandaar de staat van verdoemenis voor hen.

8166. Wat is dit dat gij ons hebt gedaan, om ons uit te leiden uit Egypte; dat dit betekent dat het tevergeefs was dat zij uit de bestoken door de valsheden waren bevrijd, staat vast uit de betekenis van wat is dit dat gij ons hebt gedaan, namelijk dat het tevergeefs was; uit de betekenis van uitgeleid worden, dus bevrijd worden; en uit de betekenis van Egypte, namelijk de bestoken, nr. 8165.

8167. Is dit niet het woord dat wij tot u spraken in Egypte, al zeggende; dat dit betekent dat iets zodanigs was gedacht toen zij bestookt waren door de valsheden, staat vast uit de betekenis van is dit niet het woord dat wij spraken, namelijk dat het iets zodanigs was dat gedacht was, want met dit woord wordt deze zaak aangeduid, dus iets zodanigs; en met spreken denken; dat spreken invloeiing is en vandaar opneming, zie de nrs. 5797, 7270, 8128, dus eveneens de gedachte, nrs. 2271, 2287, 2619; en uit de betekenis van Egypte, dus het bestoken door valsheden, zoals eerder in nr. 8165.

8168. Houd af van ons en laat ons de Egyptenaren dienen; dat dit betekent, dat zij niet daarvan weggetrokken moeten worden om zich over te geven, staat vast uit de betekenis van afhouden van ons, namelijk, wanneer het met betrekking tot het bestoken wordt gezegd, niet verhinderen en daarvan wegtrekken; en uit de betekenis van de Egyptenaren dienen, namelijk zich gewonnen geven aan hen die door valsheden bestoken, dus om zich over te geven. Dat afhouden van ons, wanneer het in de staat van de bestoken en eveneens in de staat van verzoeken wordt gezegd van de invloeiing van het Goddelijk Ware, dat door Mozes wordt uitgebeeld, is niet verhinderen en niet daarvan wegtrekken, komt, omdat twee krachten of machten in hen optreden, waarvan de ene is vanuit het valse dat uit de hellen is en wordt binnen geworpen in de uiterlijke en uitwendige mens en de andere is uit de waarheden die door de Heer worden ingeboezemd in de innerlijke mens, nr. 8164; deze beide krachten treden over en weer tegen elkaar op; de valsheden die uit de hellen worden binnen geworpen, hebben hun kracht en macht uit de eigenliefde en de liefde tot de wereld, die in de mens is; maar de waarheden die door de Heer worden ingeboezemd hebben hun kracht en macht uit de liefde jegens de naaste en tot de Heer; wanneer de mens overwint, heeft altijd de innerlijke kracht en macht de overhand omdat deze Goddelijk is; en deze laat ook niet toe dat de kracht of macht uit valsheden zover wordt vermeerderd dat zij niet teruggedreven kan worden; wanneer dus deze twee krachten optreden, trekt de innerlijke kracht die uit de Heer is, aanhoudend de mens als het ware terug en verhindert zo dat de valsheden hem wegsleuren en hij dan bezwijkt; want het is normaal dat waar twee aan elkaar tegengestelde krachten optreden, de ene trekt en de andere terugtrekt; de krachten in de geestelijke wereld zijn de aandoeningen die van de liefde zijn; de instrumenten waardoor zij handelen zijn de waarheden en in de tegengestelde zin de valsheden.

8169. Omdat het ons beter is de Egyptenaren te dienen dan te sterven in de woestijn; dat dit betekent dat de verdoemenis door het geweld van het valse in de staat van de bestoken te verkiezen was boven de verdoemenis die komt door het bezwijken in de staat van de verzoeken, staat vast uit de betekenis van beter zijn dan dat, dus dat het te verkiezen was;

uit de betekenis van de Egyptenaren dienen, namelijk het bezwijken door de valsheden van de bestokers; met dienen immers wordt de onderwerping aangeduid, nrs. 6666, 6670, 6671; dus het bezwijken; hier door de valsheden van de bestokers; uit de betekenis van sterven, dus de verdoemenis, nr. 8165; en uit de betekenis van de woestijn, dus de staat van verzoeken ondergaan, nr. 8098.

Hieruit blijkt dat met het is ons beter de Egyptenaren te dienen dan te sterven in de woestijn, wordt aangeduid dat het te verkiezen is te bezwijken door de valsheden toen zij werden aangevallen en bestookt, boven het bezwijken in de verzoeken.

Dat het bezwijken in die staat te verkiezen is boven het bezwijken in de andere, is ook waar, want in de verzoeken bezwijken, is bevestigd worden in de valse en de boze dingen tegen het ware en de goede dingen van het geloof; maar bezwijken in de staat van de bestokingen, is bevestigd worden in de valsheden en de boosheden, maar niet klaarblijkelijk tegen de waarheden en de goedheden van het geloof; daaruit blijkt dat aan het bezwijken in de verzoeken de lastering van het ware en het goede in zich heeft en soms ontwijding. En de allergrootste en afgrijselijkste verdoemenis is de verdoemenis vanwege de ontwijding.

8170. En Mozes zei tot het volk; dat dit de verheffing betekent uit de staat van de wanhoop door het Goddelijk Ware, staat vast uit de woorden die volgen die Mozes zei, die de verheffing uit de staat van de wanhoop behelzen.

Er wordt gezegd door het Goddelijk Ware, omdat alle verheffing in de staat van de verzoeken plaatsvindt door het Goddelijk Ware; dat het Goddelijk Ware in de uitbeeldende innerlijke zin onder Mozes wordt verstaan, nr. 6752, 7010, 7014, 7089.

8171. Vreest niet; dat dit betekent dat men niet moet wanhopen, staat vast uit de betekenis van vrezen, namelijk zich ontzetten, nr. 8162, hier wanhopen, want de geestelijke vrees in de verzoeken is eerst ontzetting en uiteindelijk wanhoop; geestelijke vrees is de vrees voor de verdoemenis.

8172. Houdt stand en ziet het heil van Jehovah; dat dit de zaliging door de Heer alleen betekent en niets door henzelf, staat vast uit de betekenis van standhouden en zien, namelijk geloof hebben; dat zien is verstaan, erkennen en geloof hebben, zie de nrs. 897, 2150, 2325, 2807, 3863, 3869, 4403-4421, 5400; en uit de betekenis van het heil van Jehovah, namelijk de zaliging door de Heer; hier, waar over de bevrijding uit de verzoeken wordt gehandeld, de zaliging door de Heer alleen en niets door henzelf.

Dat Jehovah in het Woord de Heer is, zie de nrs. 1343, 1736, 2921, 3023, 3035, 5041, 5663, 6281, 6303, 6905, 6945, 6956.

Hier wordt gezegd, dat zij geloof zouden hebben dat de zaliging door de Heer alleen is en niets door hen, omdat dit het voornaamste van het geloof in de verzoeken is; wie gelooft dat hij, wanneer hij wordt verzocht uit eigen krachten weerstand kan bieden, bezwijkt. De oorzaak ervan is dat hij in het valse is en dat hij zich vandaar verdienste toekent en zo eist dat hij uit zichzelf gezaligd zal worden en dat hij dan de invloeiing uit het Goddelijke buitensluit; maar hij die gelooft dat alleen de Heer weerstand biedt in de verzoeken, overwint, want hij is in het ware en kent aan de Heer de verdienste toe en doorvat dat hij door de Heer alleen gezaligd wordt; degene die in het geloof van de naastenliefde is, dankt aan de Heer alles van de zaliging en niets aan zichzelf.

8173. Dat Hij heden doen zal; dat dit betekent, die tot in het eeuwige is, staat vast uit de betekenis van heden, namelijk het eeuwige, nrs. 2838, 3998, 4304, 6165, 6984.

8174. Omdat die gij gezien hebt Egyptenaren, gij zult die voortaan niet meer zien tot in de eeuw; dat dit betekent dat de valsheden die eenmaal worden verwijderd, tot in het eeuwige verwijderd zullen blijven, staat vast uit de betekenis van de Egyptenaren, namelijk degenen die in valsheden vanuit het boze zijn, nrs. 8132, 8135, 8146, 8148; dus eveneens de valsheden zelf uit het boze; en uit de betekenis van niet meer zien, namelijk, wanneer het van de valsheden wordt gezegd, verwijderd worden; want de valsheden die bij de mens zijn, worden niet uitgeworpen, maar verwijderd; de mens wordt van de boosheden en de valsheden daaruit afgehouden en in het goede gehouden door de Heer, nrs. 1581, 2256, 2269, 2406, 4564; en uit de betekenis van tot in de eeuw, namelijk tot in het eeuwige.

8175. Jehovah zal voor ulieden krijg voeren; dat dit betekent dat de Heer alleen de gevechten van de verzoeken uithoudt, staat vast uit de betekenis van krijg voeren voor ulieden, wanneer het wordt gezegd van Jehovah in de verzoeken, dus de gevechten van de verzoeken alleen uithouden; dat Jehovah de Heer is, zie nr. 8172.

Dat de Heer alleen de gevechten van de verzoeken uithoudt en overwint, komt omdat alleen het Goddelijke de hellen kan overwinnen, indien het Goddelijke daartegen niet zou optreden, zouden zij komen aanstormen zoals een enorme oceaan, de ene hel na de andere en de mens kan die niet weerstaan en des te minder aangezien de mens ten aanzien van zijn eigene niets dan het boze is, dus een hel, waaruit de Heer hem dan uittrekt en daarna daarvan afhoudt, nrs. 1581, 1661, 1692, 6574.

8176. En gij zult stil zijn; dat dit betekent dat zij uit hun eigen krachten niets zullen bewerkstelligen, staat vast uit de betekenis van stil zijn, dus zich rustig houden; en omdat over de verzoeken wordt gehandeld, niet denken of geloven dat zij iets vanuit hun eigen krachten kunnen bewerkstelligen; hierover zie de nrs. 8172, 8175.

Dat zij daarom toch niet de handen werkloos moeten laten zakken en een onmiddellijke invloeiing afwachten, maar dat zij dienen te strijden zoals uit zichzelf, maar toch hebben te erkennen en te geloven dat het uit de Heer is, zie de nrs. 1712, 1937, 1947, 2882, 2883, 2891.

8177. vers 15-18. *En Jehovah zei tot Mozes: Wat roept gij tot Mij; spreek tot de zonen Israëls en laten zij voorttrekken. En gij, hef uw stok op en strek uw hand uit over de zee en klief dezelve en laten de zonen Israëls in het midden van de zee in het droge. En Ik, zie, Ik ben verhardende het hart van de Egyptenaren en zij zullen komen achter hen en Ik zal verheerlijkt worden in farao en in al zijn leger, in zijn wagens en in zijn ruiters. En de Egyptenaren zullen weten dat Ik Jehovah ben, in Mijn verheerlijkt worden in farao, in zijn wagens en in zijn ruiters.*

En Jehovah zei tot Mozes, betekent de vermaning; wat roept gij tot Mij, betekent dat tussenkomst niet nodig is; spreek tot de zonen Israëls; betekent de invloeiing en de doorvatting; en laten zij voorttrekken, betekent het aanhoudend opeenvolgende totdat zij zijn voorbereid; en gij, hef uw stok op, betekent de macht van het Goddelijk Ware; strek uw hand uit over de zee, betekent de heerschappij over de macht waar de hel van het valse vanuit het boze is; klief dezelve, betekent de verstrooiing van het valse daaruit; en laten zij de zonen Israëls komen in het midden van de zee in het droge, betekent opdat zij die van de geestelijke Kerk zijn, veilig en zonder invloeiing van het valse doorgaan; en Ik, zie, Ik ben verhardende het hart van de Egyptenaren, betekent de halsstarrigheid van het valse vanuit het boze; en zij zullen komen achter hen, betekent het streven van geweld aan te doen door de invloeiing van het valse uit het boze; en Ik zal verheerlijkt worden in farao en in al zijn leger en in zijn wagens en in zijn ruiters, betekent dat zij de uitwerking zullen zien van de verstrooiing van het valse en de redeneringen uit het Goddelijk Goede van het Goddelijk Menselijke van de

Heer; en de Egyptenaren zullen weten, dat Ik Jehovah ben, betekent opdat het bekend zal zijn dat alleen de Heer God is en behalve Hij geen ander; in Mijn verheerlijkt worden in farao, in zijn wagens en in zijn ruiters, betekent, zoals eerder, uit hoofde hiervan dat zij de uitwerking zullen zien van de verstrooiing van het valse en van de leerstellingen ervan en van de redeneringen, uit de Heer alleen.

8178. En Jehovah zei tot Mozes; dat dit de vermaning betekent, staat vast uit de betekenis van Jehovah zei, wanneer gehandeld wordt over de verheffing en de bevrijding uit de verzoeking, dus de vermaning, zoals in de nrs. 7033, 7090.

8179. Wat roept gij tot Mij; dat dit betekent dat tussenkomst niet nodig is, staat vast uit de betekenis van tot Jehovah roepen, namelijk tussenbeide komen, dus voor de bevrijding uit de verzoeking; vandaar is wat roept gij Mij, waarom komt gij tussenbeide, aangezien tussenkomst niet nodig is.

Daarom volgt er: Spreek tot de zonen Israëls en laten zij voorttrekken, waarmee wordt aangeduid dat zij hulp zullen hebben, maar dat de verzoeking wel haar voortgang zal hebben, totdat zij zijn voorbereid.

Dat tussenkomst niet nodig is, hiermee is het als volgt gesteld: zij die in verzoeken zijn: laten gewoonlijk de handen zakken en enig en alleen hun toevlucht nemen tot gebed, dat zij dan vurig uitstorten, want zij weten niet dat gebeden niets uitrichten, maar dat gestreden moet worden tegen de valsheden en boosheden, die uit de hellen worden binnen geworpen; die strijd vindt plaats door de waarheden van het geloof; deze helpen, omdat die de goedheden en waarheden bevestigen tegen de valsheden en boosheden; in die gevechten van de verzoeken moet de mens ook strijden zoals uit zich, maar toch erkennen en geloven, dat het uit de Heer is, zie nr. 8176; indien de mens niet zo strijd zoals uit zich, wordt hem het goede en het ware niet toegeëigend dat door de hemel uit de Heer invloeit; maar wanneer hij zoals uit zich strijdt en toch gelooft dat het uit de Heer is, dan worden die hem toegeëigend; vandaar ontvangt hij dan een nieuw eigene, dat het hemels eigene wordt genoemd, wat dus de nieuwe wil is.

Bovendien weten degenen die in verzoeken zijn en niet in een ander actief leven dan dat van gebeden, niet dat zij, indien de verzoeken een tijdlang werden gestaakt, voordat zij ten volle zijn afgelopen, niet tot de hemel zijn voorbereid en dus dat zij niet gezaligd kunnen worden; daarom wordt ook naar de gebeden van hen die in verzoeken zijn, weinig geluisterd; de Heer immers wil het einddoel, te weten de zaliging van de mens, dat Hijzelf kent, echter niet de mens en de Heer handelt niet voor de gebeden tegen het einddoel, dat de zaliging is.

Hij die in verzoeken overwint, wordt eveneens in dat ware bevestigd; degene die echter niet overwint, koestert, omdat hij niet gehoord wordt, twijfel ten aanzien van de Goddelijke hulp en macht en soms bezwijkt hij dan voor een deel, omdat hij de handen laat zakken. Hieruit kan vaststaan, wat daaronder wordt verstaan dat tussenkomst niet nodig is, namelijk dat men zijn vertrouwen niet in het bidden moet stellen; want in het bidden uit het Goddelijke wordt dan altijd gedacht en geloofd dat de Heer alleen weet of iets al dan niet bevorderlijk is; en daarom laat degene die bidt de verhooring aan de Heer over en dan smeekt hij daarnaast, dat de wil van de Heer zal geschieden en niet de zijne, volgens de woorden van de Heer in Zijn zwaarste verzoeking in Gethsemane, (Mattheüs 26:39,42,44).

8180. Spreek tot de zonen Israëls; dat dit de invloeiing en de doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van spreken, wanneer het wordt gezegd van het Goddelijk Ware, dat door Mozes wordt uitgebeeld, tot hen die van de geestelijke Kerk zijn, die de zonen Israëls zijn, te

weten de invloeiing en vandaar de doorvatting, zoals eveneens in de nrs. 2951, 5481, 5797, 7270, 8128.

8181. En laten zij voorttrekken; dat dit het aanhoudend opeenvolgende betekent totdat zij zijn voorbereid, staat vast uit de betekenis van voorttrekken, namelijk het opeenvolgende en het continue, nrs. 4375, 4554, 4585, 5996; want daarmee wordt aangeduid dat niet geroepen, dat wil zeggen, gesmeekt moet worden, maar dat de reis moet worden voortgezet tot de zee Suph en daarna daar doorheen tot de woestijn, dus door de hel heen, waardoor zij veilig heen konden gaan, tot aanhoudende verzoeken achtereenvolgens, totdat zij voorbereid waren; dat met de zee Suph de hel wordt aangeduid, zie de nrs. 8099, 8137, 8148 en met de woestijn de staat om verzoeken te ondergaan, 8098.

8182. En gij, hef uw stok op; dat dit de macht van het Goddelijk Ware betekent, staat vast uit de betekenis van de stok, namelijk de macht, nrs. 4013, 4015, 4876, 4936, 6947, 7011, 7026 en uit de uitbeelding van Mozes, tot wie wordt gezegd dat hij de stok zou opheffen, dus het Goddelijk Ware, waarover vaak eerder.

8183. Strek uw hand uit over de zee; dat dit de heerschappij van de macht betekent waar de hel van het valse vanuit het boze is, staat vast uit de betekenis van de hand uitstrekken, namelijk de heerschappij van de macht, nr. 7673; en uit de betekenis van de zee, hier van de zee Suph, dus de hel waarin de valsheden vanuit het boze zijn van degenen die van de Kerk zijn geweest, nrs. 8099, 8137, 8148.

Over deze hel zal verder, uit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, worden gesproken aan het einde van de laatste hoofdstukken van Exodus, waar over de hellen uit ondervinding wordt gehandeld.

8184. Klief dezelve; dat dit de verstrooiing van het valse daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van die zee klieven, namelijk de valsheden uit het boze verstrooien, die in de hel zijn; de valsheden immers verschijnen daar zoals wateren, zie de nrs. 8099, 8137, 8148 waar dit is getoond; wanneer immers de engelenkolom, waarin de Heer tegenwoordig is, daar doorheen gaat, dan wijken de valsheden, dus verdwijnen de wateren daar, die vol van valsheden zijn.

Daaruit blijkt dat met de zee klieven de verstrooiing van de valsheden wordt aangeduid, die van de hel zijn, die door de zee Suph wordt uitgebeeld.

8185. En laten de zonen Israëls komen in het midden van de zee in het droge; dat dit betekent opdat zij die van de geestelijke Kerk zijn, veilig en zonder invloeiing van het valse doorgaan, staat vast uit de betekenis van komen of binnentreden door het midden, dus doorgaan; uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk zij die van de geestelijke Kerk zijn, waarover meermalen; en uit de betekenis van in het droge, namelijk veilig en zonder invloeiing van het valse; met de wateren van die zee immers worden de valsheden vanuit het boze aangeduid, nrs. 8137, 8138; vandaar wordt met het droge aangeduid, zonder het valse; iets eenders wordt met het droge en droogmaken aangeduid bij David: *‘Gij hebt de hoofden van de Leviathan verbroken, Gij hebt een bron en een rivier gekliefd, Gij hebt de rivieren der sterkte drooggemaakt’*, (Psalm 74:14,15); de rivieren der sterkte droogmaken, voor de machtiger valsheden verstrooien.

Bij Zacharia: *‘Ik zal hen vergaderen, omdat Ik hen zal verlossen; Ik zal hen wederbrengen uit het land van Egypte en uit Assyrië zal Ik hen vergaderen; en tot het land van Gilead en tot Libanon zal Ik hen aanbrengen; Hij zal heengaan door de zee der benauwdheid; maar Hij zal de golven in de zee slaan en Hij zal alle diepten van de stroom droogmaken; en de hoogmoed*

van Assur zal neergeworpen worden en de stok van Egypte zal wijken; en Ik zal hen machtig maken in Jehovah', (Zacharia 10:8).

Daar wordt gehandeld over degenen die op zichzelf en op hun eigen wijsheid en verstand vertrouwen in geestelijke zaken en tevens over de verstrooiing van de valsheden door verzoeking; het land van Egypte staat voor de wetenschappelijke dingen; Assyrië voor de redeneringen daaruit; heengaan door de zee der benauwdheid, voor de verzoeking; in de zee de golven slaan en de diepten van de stroom droogmaken, voor de valsheden daaruit verstrooien; de hoogmoed van Assur zal neergeworpen worden en de stok van Egypte zal wijken, voor dat zij niet langer zullen vertrouwen op hun eigen wijsheid, maar op de wijsheid uit de Heer, dit wordt aangeduid met Ik zal hen machtig maken in Jehovah.

Evenzo bij Jesaja: *'Zeggende tot Jeruzalem: Gij zult bewoond worden; en tot de steden van Juda: Gij zult gebouwd worden en Ik zal de woestheden ervan oprichten; zeggende tot de afgrond: Droog uit en Ik zal uw rivieren droogmaken'*, (Jesaja 44:26,27); zeggende tot de afgrond: Droog uit en zijn rivieren droogmaken, staat voor de boosheden en de valsheden verstrooien.

Waar echter de wateren waarheden betekenen, daar betekent het droogmaken de staat van het niet-ware of zonder het ware, zoals Bij Jesaja: *'Ik zal wateren uitgieten op de dorstende en beken op het droge'*, (Jesaja 44:3); de wateren en de beken staan voor de waarheden; het droge voor waar niet het ware is.

Bij Jeremia: *'Het zwaard tegen de Chaldeeën en tegen de bewoners van Babel; het zwaard tegen zijn paarden en tegen zijn wagens, droogte over de wateren opdat zij uitdrogen'*, (Jeremia 50:35,37,38); de Chaldeeën staan voor hen die de waarheden ontwijden en de bewoners van Babel voor hen die de goedheden ontwijden, nrs. 1182, 1283, 1295, 1304, 1306-1308, 1321, 1322, 1326; het zwaard staat voor het ware dat strijdt tegen het valse en vandaar voor de verwoesting, nrs. 2799, 4499, 6353, 7102; de paarden voor het verstandelijke, nrs. 2761, 2762, 3217, 5321, 6125, 6534; de wagens voor de leerstellingen, nrs. 5321, 8146, 8148; de droogte over de wateren, opdat zij uitdrogen, staat daarvoor dat in waarheden niets van leven is, ten gevolge van de vervalsing.

Waar echter in het Woord het droge of de droogmaking wordt gezegd van andere zaken, zoals van bomen en kruiden, van de oogst en van beenderen, wordt het tegendeel aangeduid van wat ermee wordt aangeduid.

De aarde zelf wordt ook droog genoemd ten opzichte van de zee en dan wordt van het droge gesproken met betrekking tot het goede en van de zee met betrekking tot het ware.

8186. En Ik, zie, Ik ben verhardende het hart van de Egyptenaren; dat dit de halsstarrigheid van het valse vanuit het boze betekent, staat vast uit de betekenis van het hart verharden, dus de halsstarrigheid, nrs. 7272, 7300, 7305, 7616; uit de uitbeelding van de Egyptenaren, namelijk zij die in de valsheden vanuit het boze zijn, nrs. 8132, 8135, 8148.

Wanneer in het Woord wordt gezegd dat Jehovah het hart verhardt en eveneens dat Hij het boze binnenbrengt, wordt in de innerlijke zin, waar het ware zelf in zijn naaktheid is, verstaan dat zij die in het boze en het valse zijn, zelf hun hart verharden en het boze over zich brengen; zie de nrs. 2447, 6071, 6991, 6997, 7533, 7632, 7877, 7926.

8187. En zij zullen komen achter hen; dat dit het streven betekent van geweld aan te doen door de invloeiing van het valse vanuit het boze, staat vast uit de betekenis van komen achter hen, namelijk de invloeiing van het valse vanuit het boze en verder het streven om te onderwerpen, dus om geweld aan te doen; want met naderen wordt de invloeiing aangeduid, nr. 8159; met voorttrekken achter hen, een nadere invloeiing en gemeenschap, nr. 8161; en met najagen achter hen, het streven om te onderwerpen, nrs. 8136, 8152, 8154; vandaar wordt

met komen achter hen het streven aangeduid van geweld aan te doen door de invloeiing van het valse vanuit het boze.

8188. En Ik zal verheerlijkt worden in farao en in al zijn leger en in zijn wagens en in zijn ruiters; dat dit betekent dat zij de uitwerking zullen zien van de verstrooiing van het valse en van de redeneringen, uit het Goddelijk Goede van het Goddelijk Menselijke van de Heer, staat vast uit de betekenis van verheerlijkt worden in farao en zijn leger, namelijk de onderdompeling van hen die in het valse vanuit het boze zijn, in de hel en daar omgeven zijn door valsheden als door wateren, krachtens de tegenwoordigheid alleen van het Goddelijk Menselijke van de Heer, nr. 8137; uit de uitbeelding van farao, dus zij die in de valsheden vanuit het boze zijn; uit de betekenis van het leger, namelijk de valsheden; uit de betekenis van zijn wagens, te weten de leerstellingen van het valse; en uit de betekenis van zijn ruiters, namelijk de valse redeneringen, nrs. 8146, 8148.

8189. En de Egyptenaren zullen weten dat Ik Jehovah ben; dat dit betekent opdat het bekend zal zijn dat alleen de Heer God is en behalve Hem geen ander, staat vast uit wat in de nrs. 7401, 7444, 7544, 7598, 7636 is ontvouwd.

8190. In Mijn verheerlijkt worden in farao, in zijn wagens en in zijn ruiters, betekent dat zij de uitwerking zullen zien van de verstrooiing van het valse en van de leerstellingen en van de redeneringen van het valse, uit de Heer alleen, zoals eerder in nr. 8188.

8191. vers 19-22. *En de engel Gods vertrok, optrekkende vóór het kamp van Israël en hij ging achter hen en de wolkkolom vertrok van voor hen en stond achter hen. En zij kwam tussen het kamp van de Egyptenaren en tussen het kamp van Israël en er was de wolk en de duisternis en zij bescheen de nacht; en niet naderde deze tot gene de ganse nacht. En Mozes strekte zijn hand uit over de zee en Jehovah deed de zee heengaan door een sterke oostenwind de ganse nacht en stelde de zee tot het droge en de wateren werden gekliefd. En de zonen Israëls kwamen midden in de zee in het gedroogde en de wateren waren een muur aan hun rechter- en aan hun linkerzijde.*

En de engel Gods vertrok, betekent de ordening door het Goddelijk Ware; optrekkende vóór het kamp van Israël, betekent die de ware en de goede dingen van de Kerk betrof; en hij ging achter hen, betekent de bescherming opdat niet het valse vanuit het boze in de wil zou invloeiën; en de wolkkolom vertrok van voor hen en stond achter hen, betekent de tegenwoordigheid van de Heer, waardoor de dingen van de wil werden beschermd, zoals tevoren de verstandelijke zaken; en zij kwam tussen het kamp van de Egyptenaren en tussen het kamp van Israël, betekent tussen het valse van het boze enerzijds en de waarheden van het goede anderzijds; en er was de wolk en de duisternis, betekent de verdichting van het valse uit het boze enerzijds; en zij bescheen de nacht, betekent de verlichting van het ware uit het goede anderzijds; en niet naderde deze tot gene, betekent vandaar geen gemeenschap; de ganse nacht, betekent in de duistere staat; en Mozes strekte zijn hand uit over de zee, betekent de heerschappij van de macht van het Goddelijk Ware over de hel; en Jehovah deed de zee heengaan door een sterke oostenwind, betekent het middel van de verstrooiing van het valse; de ganse nacht, betekent in een duistere staat; en stelde de zee tot het droge, betekent de verstrooiing van het valse; en de wateren werden gekliefd, betekent de afscheiding van de waarheden en de verwijdering; en de zonen Israëls kwamen midden in de zee in het gedroogde, betekent het ingaan en heengaan van hen die van de geestelijke Kerk waren, door de hel, beveiligd en zonder de invloeiing van het valse; en de wateren waren hun een muur

aan hun rechter- en aan hun linkerzijde, betekent dat zij van alle zijden van de valse dingen werden afgehouden.

8192. En de engel Gods vertrok; dat dit de ordening betekent door het Goddelijk Ware, staat vast uit de betekenis van vertrekken, dus hier de ordening; dat vertrekken de ordening is, komt omdat de wolkkolom, die een koor van engelen was, die tevoren optrok vóór de zonen Israëls, zich nu begaf tussen het kamp van de Egyptenaren en tussen het kamp van Israël en zo duisternis bracht over de Egyptenaren en de zonen Israëls bescheen; omdat deze dingen op die wijze werden geordend door de Heer, wordt daarom door het vertrek van de engel Gods, te weten het Goddelijk Ware of van de kolom en door het tussenbeide stellen ervan, daarom door vertrekken hier de ordening aangeduid; uit de betekenis van de engel Gods, dus het Goddelijk Ware, dus eveneens God, want er wordt in het Woord waar over het ware wordt gehandeld, God gezegd, waar echter over het goede wordt gehandeld, Jehovah, nrs. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4402, 7010, 7268, 7873.

Wat betreft de engelen, moet men weten dat de Heer onder de engelen in het Woord wordt verstaan, nrs. 1925, 3039, 4085 en daarom wordt de Heer Zelf Engel genoemd, nrs. 6280, 6831; vandaar betekenen de engelen het Goddelijk Ware, want het Goddelijk Ware dat uit de Heer voortgaat maakt de hemel en dus ook de engelen die de hemel samenstellen, want voor zoveel als die het Goddelijk Ware opnemen, dat uit de Heer is, zijn zij engelen; wat ook daaruit kan vaststaan dat engelen volstrekt niet willen, ja zelfs verafschuwen, dat aan hen iets van het ware en het goede wordt toegekend, omdat het van de Heer is, bij hen; vandaar ook komt het, dat er gezegd wordt dat de Heer het al in alle dingen van de hemel is en dat van hen die in de hemel zijn, wordt gezegd dat zij in de Heer zijn; de engelen worden ook vanwege het Goddelijk Ware dat zij uit de Heer opnemen, in het Woord goden genoemd, nrs. 4295, 7268 en vandaar is God in de oorspronkelijke taal een meervoud.

Bovendien moet men weten, dat in het Woord een engel wordt gezegd en er toch verscheidenen worden verstaan, zoals hier, waar gezegd wordt de engel Gods en een kolom wordt verstaan, die optrok vóór de zonen Israëls en die uit verscheidene engelen bestond. In het Woord worden engelen ook met name genoemd, zoals Michaël, Rafaël en anderen; zij die de innerlijke zin van het Woord niet kennen, geloven dat Michaël en Rafaël één engel is, die de hoogste is onder degenen die met hem zijn; maar met die namen wordt in het Woord niet één engel aangeduid, maar de functie zelf van die engelen, dus eveneens het Goddelijke van de Heer ten aanzien van dat wat van de functie is.

8193. Optrekkende vóór het kamp van Israël; dat dit betekent dat de waarheden en goedheden van de Kerk betrof, staat vast uit de betekenis van het kamp, namelijk de ware en de goede dingen; met het kamp immers wordt de gehele schare Israëls aangeduid en met de schare Israëls worden alle goedheden en waarheden in samenvatting aangeduid, nrs. 7830, 7843; vandaar is ook het kamperen de ordening volgens de waarheden en goedheden, nrs. 8103, 8130, 8131, 8155; dat Israël de geestelijke Kerk is, is meermalen getoond.

8194. En hij ging achter hen; dat dit de bescherming betekent, opdat niet het valse van het boze in de wil zou invloeden, staat vast uit de betekenis van gaan achter de zonen Israëls, dus de bescherming opdat de Egyptenaren niet zouden aanvallen, in de innerlijke zin opdat niet de valsheden vanuit het boze, die met de Egyptenaren worden aangeduid, zouden invloeden, nrs. 8132, 8135, 8148; dat het is dat het niet in de wil zou komen, komt omdat in de Grootste Mens of in de geestelijke wereld, de dingen van de wil zich vertonen aan de rug of van achteren en de verstandelijke dingen voor het aangezicht of van voren.

Wat betreft de invloeiing in het wilsdeel en het verstandsdeel van de mens, moet men weten dat door de Heer de grootste voorzorg wordt getroffen dat de helsen niet invloeden in de wil

van de mens; indien zij immers in de wil zouden invloeden, nadat hij wederverwekt was of een Kerk was geworden, dan zou het met hem gedaan zijn, want zijn wil is niets dan het boze.

Vandaar komt het, dat de mens van de geestelijke Kerk wordt wederverwekt door de Heer ten aanzien van het verstandelijke deel en dat in dit deel een nieuwe wil wordt gevormd; deze wordt geheel en al gescheiden van het wilsdeel dat de mens uit overerving heeft, zie de nrs. 863, 875, 927, 1023, 1043, 1044, 2256, 4328, 4493, 5113.

Hieruit kan nu vaststaan vanwaar het komt dat met hij ging achter hen, de bescherming wordt aangeduid, opdat niet het valse van het boze in het wilsdeel zou invloeden.

8195. En de wolkkolom vertrok van voor hen en stond achter hen; dat dit de tegenwoordigheid van de Heer betekent, toen de dingen van de wil beschermend, zoals tevoren de dingen van het verstand, staat vast uit de wolkkolom, dus de tegenwoordigheid van de Heer, nr. 8110; het was een koor van engelen waarin de Heer was; uit de betekenis van ‘van voor hen’, namelijk het verstandelijke en van achter hen, dus het wilsdeel, nr. 8194, dat het de bescherming is, is duidelijk.

8196. En zij kwam tussen het kamp van de Egyptenaren en tussen het kamp van Israël; dat dit betekent tussen de valsheden van het boze enerzijds en de goedheden van het ware anderzijds, staat vast uit de betekenis van het kamp, dus het goede en het ware in samenvatting, nr. 8193; dus in de tegengestelde zin de boze en de valse dingen eveneens in samenvatting; vandaar is het kamp van de Egyptenaren de valsheden vanuit het boze, omdat met de Egyptenaren de valsheden vanuit het boze worden aangeduid, nrs. 8132, 8135, 8148 en is het kamp van Israël het goede van het ware, omdat met Israël de waarheden worden aangeduid die vanuit het goede zijn, nr. 7956; dat daartussen komen, is verhinderen dat de valsheden uit het boze invloeden, is duidelijk.

8197. En er was de wolk en de duisternis, dat dit de verdichting van het valse vanuit het boze enerzijds betekent; en dat zij bescheen de nacht, de verlichting van het ware uit het goede anderzijds betekent, staat vast uit de betekenis van de wolk en de duisternis, dus de verlichting van het valse uit het boze; dat de wolk de valsheid is, zie de nrs. 1043, 1047, 8137, 8138; dat ook de duisternis die is, nrs. 1839, 1860, 4418, 4531, 7688, 7711; uit de betekenis van de nacht beschijnen, dus de verlichting van het ware vanuit het goede; dat de vuurkolom 's nachts de staat van donkerheid van het ware is, getemperd door de verlichting uit het goede, zie nr. 8108.

Hiermee dat de kolom duisternis over de Egyptenaren bracht en de zonen Israëls bescheen, is het als volgt gesteld: de tegenwoordigheid van de Heer, die hier met de kolom wordt aangeduid, is het hemelse licht zelf; de hemel heeft daaruit zijn licht; dit licht geeft duizendmaal meer licht dan het middaglicht van de zon van de wereld; maar datzelfde licht wordt donkerheid bij de bozen, ook al zijn zij in het licht zelf; en de donkerheid wordt des te groter naarmate het valse uit het boze bij hen dichter is.

De oorzaak ervan is dat het uit de Heer voortgaande Goddelijk Ware voor de ogen van de engelen als licht verschijnt, maar voor hen die in valsheden vanuit het boze zijn, kan het niet als licht verschijnen, maar zoals donkerheid, want het valse is tegengesteld aan het ware en blust het ware uit; vandaar komt het dat de kolom, die de tegenwoordigheid van de Heer was, een wolk en duisternis bracht over de Egyptenaren, omdat met de Egyptenaren degenen worden aangeduid die in het valse vanuit het boze zijn en dat zij de nacht bescheen bij de zonen Israëls, omdat met de zonen Israëls degenen worden aangeduid die in het ware uit het goede zijn.

Dat de Heer aan eenieder verschijnt volgens diens hoedanigheid, zie de nrs. 1861, 6832.

8198. En niet naderde deze tot gene; dat dit betekent vandaar geen gemeenschap, staat vast uit de betekenis van naderen, dus de invloeiing en de gemeenschap, nr. 8159.

8199. De ganse nacht; dat dit betekent in de duistere staat, staat vast uit de betekenis van de nacht, dus een staat van duisternis ten aanzien van het ware en het goede van het geloof, nrs. 1712, 6000; onder de nacht wordt hier dat duistere verstaan dat onmiddellijk volgt op de verzoeken, want zij die daaruit worden bevrijd, komen eerst in het duister, voordat zij in een helder licht komen; de uit de hellen binnen geworpen valsheden en boosheden kleven immers enige tijd lang aan en ze worden geleidelijk aan verstrooid.

8200. En Mozes strekte zijn hand uit over de zee; dat dit de heerschappij van de macht van het Goddelijk Ware over de hel betekent, staat vast uit de betekenis van de hand uitstrekken, dus de heerschappij van de macht, nrs. 7673, 8183; uit de uitbeelding van Mozes, dus het Goddelijk Ware, waarover meermalen eerder; en uit de betekenis van de zee, hier van de zee Suph, namelijk de hel, nrs. 8099, 8137, 8138.

Er wordt gezegd de heerschappij van de macht van het Goddelijk Ware, omdat alle Goddelijke macht is door het Ware dat uit de Heer voortgaat; dit heeft alle dingen geschapen, volgens de tekst bij Johannes: *'Alle dingen zijn door het Woord gemaakt en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is'*, (Johannes 1:3); het Woord is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware; door dat ware worden alle dingen in de hemel en in de hel geordend; daarvandaan is ook alle orde op aarde; alle wonderen zijn daardoor gebeurd; kortom, het Goddelijk Ware heeft in zich alle macht en wel dermate, dat het de macht zelf is.

Er zijn sommigen in het andere leven, die meer dan anderen in het ware zijn; die zijn vandaar in zo'n macht, dat zij zonder enig gevaar door de hellen heen kunnen gaan; degenen die in de hellen zijn, vluchten bij hun tegenwoordigheid alle kanten op.

Ook zijn er sommigen die door het ware uit het Goddelijke op magische wijze macht uitoefenen; over dezn en degenen die in de macht van het ware zijn, zal gesproken worden aan het einde van de hoofdstukken, waar vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, wordt gehandeld over de hellen.

Zij die uit uiterlijke, uitwendige en aardse dingen de oorzaken van de dingen bezien, kunnen niet anders doorvatten dan dat het ware uit het Goddelijke slechts een soort denkende is en dus geen werkelijk wezen, maar het is het eigenlijke Wezenlijke Zelf, waaruit alle wezens van de dingen zijn in zowel de ene als de andere wereld, namelijk in de geestelijke en de natuurlijke.

8201. En Jehovah deed de zee heengaan door een sterke wind; dat dit het middel van de verstrooiing van het valse betekent, staat vast uit de betekenis van doen heengaan, namelijk verstrooien; uit de betekenis van de zee, namelijk het valse; met de zee worden hier haar wateren aangeduid en dat die de valsheden zijn, zie de nrs. 8137, 8138; en uit de betekenis van de oostenwind, te weten het middel van de vernietiging, nr. 7679, hier van de vernietiging van het valse, dus de verstrooiing ervan.

8202. De ganse nacht, betekent in de duistere staat, nr. 8199.

8203. En stelde de zee tot het droge; dat dit de verstrooiing van het valse betekent, staat vast uit de betekenis van de zee, dus het valse, zoals in nr. 8201; en uit de betekenis van tot het droge stellen, dus de verstrooiing ervan; dat doorgaan in het droge of het gedroogde, wanneer het wordt gezegd van de verwijderde wateren van die zee, is beveiligd zijn en dus zonder de invloeiing van het valse, zie nr. 8185.

8204. En de wateren werden geklied; dat dit de afscheiding betekent van de waarheden en de verwijdering staat vast uit de betekenis van geklied worden van de wateren, dus de verstrooiing en de verdwijning van het valse, nr. 8184; dus de afscheiding van de waarheden en de verwijdering.

8205. En de zonen Israëls kwamen midden in de zee in het gedroogde; dat dit betekent het ingaan en heengaan van hen die van de geestelijke Kerk waren, door de hel, beveiligd en zonder de invloeiing van het valse, staat vast uit wat eerder in nr. 8185 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

8206. En de wateren waren hun een muur aan hun rechter- en aan hun linkerzijde; dat dit betekent dat zij van alle zijden van de valsheden werden afgehouden, staat vast uit de betekenis van de wateren, namelijk van die zee, te weten de valsheden vanuit het boze, nrs. 8137, 8138; uit de betekenis van hun een muur zijn, dus daarvan worden afgehouden, waarover hierna; en uit de betekenis van aan hun rechter- en aan hun linkerzijde, dus van alle kanten.

Dat hun tot een muur zijn, wanneer het wordt gezegd van de wateren, waarmee de valsheden worden aangeduid, is afgehouden worden van valsheden, komt omdat het zo met de mens is gesteld; dat wanneer hij door de Heer in het goede en ware wordt gehouden dat dan de valsheden en boosheden worden verwijderd en zijn die eenmaal verwijderd, staan zij rondom zoals een muur; zij kunnen immers niet binnengaan in de sfeer waar het goede en ware is; de oorzaak ervan is dat in het goede en ware de Heer aanwezig is en de tegenwoordigheid van de Heer van alle zijden het boze en het valse verwijdert; het goede en het ware immers zijn geheel en al tegengesteld aan het boze en het valse en daarom kunnen zij niet tezamen zijn zonder dat het ene het andere vernietigt, dat wil zeggen verwijdert, het boze met het valse, omdat het eerstgenoemde Goddelijk is en vandaar alle macht heeft; het laatstgenoemde echter hels en daarom niets van macht heeft; het eerstgenoemde handelt vanuit innerlijke dingen, maar het laatstgenoemde vanuit uiterlijke; wanneer het boze met de valsheden bij de mens wordt verwijderd, staan die valsheden, zoals gezegd, rondom zoals een muur en zijn in een voortdurend streven om binnen te storten, maar dat kunnen zij niet, omdat de tegenwoordigheid van de Heer, die in het goede en het ware is, het afweert.

Dit wordt hiermee aangeduid, dat de wateren hun zoals een muur waren ter linker- en ter rechterzijde.

Dat de mens van het boze en valse wordt afgehouden daardoor dat hij in het goede en ware wordt gehouden door de Heer, zie de nrs. 1581, 2406, 4564; maar van het boze afgehouden en in het goede gehouden worden, kan niemand indien hij niet door de beoefening van de naastenliefde in de wereld dat vermogen heeft opgenomen; het leven van het goede of het leven volgens de waarheden van het geloof doet dit; vandaar de aandoening of de liefde van het goede; degene die de liefde en de aandoening van het goede heeft krachtens het leven, kan in de sfeer van het goede en ware zijn, maar niet degene die door het leven de natuur van het boze heeft aangetrokken.

8207. vers 23-25. *En de Egyptenaren achtervolgden en kwamen achter hen al de paarden van farao, zijn wagens en zijn ruiters, tot het midden van de zee. En het was in de morgenwake en Jehovah zag heen tot het kamp van de Egyptenaren in de kolom van het vuur en van de wolk en Hij verstoorde het kamp van de Egyptenaren. En Hij bewoog het rad van zijn wagens heen en leidde het in de zwaarte; en de Egyptenaar zei: Ik zal vluchten voor Israël, omdat Jehovah krijg voert voor hen tegen de Egyptenaren.*

En de Egyptenaren achtervolgden, betekent het streven van het valse vanuit het boze, om geweld aan te doen; en kwamen achter hen, betekent het streven naar invloeiing; al de paarden van farao, zijn wagens en zijn ruiters, in het midden van de zee, betekent de wetenschappelijke dingen uit het verdraaide verstandelijke, de leerstellingen van het valse en de redeneringen dat zij de hel vulden; en het was in de morgenwake, betekent de staat van de donkerheid en van de ondergang van hen die in het valse vanuit het boze waren en de staat van verlichting en zaliging van hen die in het ware en het goede waren; en Jehovah zag heen tot het kamp van de Egyptenaren, betekent de uitbreiding vandaar van de Goddelijke invloeiing naar hen die door valsheden trachtten geweld aan te doen; in de kolom van het vuur en van de wolk, betekent zo de tegenwoordigheid van het Goddelijk Goede en Ware daar; en Hij verstoorde het kamp van de Egyptenaren, betekent dat vandaar de uitbreidingen van het valse en het boze op hen terugvielen; en Hij bewoog het rad van zijn wagens heen, betekent de macht om de valsheden binnen te brengen werd weggenomen; en leidde het in de zwaarte, betekent de tegenstand en de onmacht; en de Egyptenaar zei, betekent toen de gedachte; ik zal vluchten voor Israël, betekent de afscheiding van hen die in het goede van het ware en in het ware van het goede zijn; omdat Jehovah krijg voert voor hen tegen de Egyptenaren, betekent dat de Heer alleen de strijd tegen de valsheden en boosheden uithoudt.

8208. En de Egyptenaren achtervolgden; dat dit het streven betekent van het valse uit het boze, om geweld aan te doen, staat vast uit de betekenis van achtervolgen, wanneer dit door de Egyptenaren gedaan wordt, namelijk het streven om te onderwerpen, nrs. 8136, 8152, 8154, dus om geweld aan te doen; en uit de uitbeelding van de Egyptenaren, dus zij die in het valse vanuit het boze zijn, waarover de nrs. 8132, 8135, 8146, 8148; dus eveneens de valsheden vanuit het boze.

8209. En kwamen achter hen; dat dit het streven van de invloeiing betekent, staat vast uit de betekenis van achter iemand komen, wanneer gehandeld wordt over hen die in het valse vanuit het boze zijn, dus het streven om geweld aan te doen door de invloeiing van het valse uit het boze, nr. 8187; dat dit het streven is, komt omdat de helse genieën en geesten de goeden het boze niet kunnen aandoen, maar daarnaar toch voortdurend streven; er is een sfeer die van de hel uitwasemt, die de sfeer der strevingen kan worden genoemd, namelijk die van boos doen; deze sfeer werd ook enige malen te doorvatten gegeven; dat streven is aanhoudend en zodra er iets van gelegenheid zich voordoet, breekt de uitwerking daaruit voort; maar die sfeer wordt gestuit door de sfeer van de strevingen van de hemel, die uit de Heer is, namelijk die van weldoen, die omdat zij uit het Goddelijke is, alle macht heeft. Niettemin wordt tussen die lijnrecht aan elkaar tegenovergestelde strevingen het evenwicht bewaard, de oorzaak ervan is dat de mens in het vrije zal zijn en zo in zijn eigen keuze en opdat hij hervormd kan worden, want in het vrije vindt alle hervorming plaats en zonder het vrije is er geen hervorming.

Het geestelijk streven is hetzelfde als de wil; wanneer de mens wordt hervormd, wordt hij in het evenwicht gehouden, dat wil zeggen in het vrije, tussen het goede willen en het boze willen en voor zoveel als hij dan toetreedt op het goede willen, treedt hij op de hemel toe en treedt hij van de hel terug; en voor zoveel heeft de nieuwe wil die hij dan uit de Heer ontvangt, de overhand op de eigen wil, die hij door overerving ontving van de ouders en daarna door zijn daadwerkelijke leven; wanneer dus de mens voor zoveel is hervormd dat hij het goede wil en daardoor wordt aangedaan, verwijdert het goede het boze, omdat de Heer in het goede aanwezig is; het goede immers is uit de Heer, dus is het van Hemzelf, ja zelfs is dit Hijzelf.

Hieruit kan vaststaan hoe het is gesteld met het streven van de invloeiingen bij de mens.

8210. Al de paarden van farao, zijn wagens en zijn ruiters, in het midden van de zee; dat dit betekent de wetenschappelijke dingen uit het verdraaide verstandelijke, de leerstellingen vanuit het valse en de redeneringen, dat zij de hel vulden, staat vast uit de betekenis van de paarden van farao, dus de wetenschappelijke zaken vanuit het verdraaide verstandelijke; uit de betekenis van de wagens van farao, dus de leerstellingen vanuit het valse; en uit de betekenis van de ruiters van farao, te weten de redeneringen daaruit, zie de nrs. 8146, 8148; en uit de betekenis van in het midden van de zee, namelijk de hel vullen.

Dat hier nu opnieuw deze drie worden vermeld, die waren van het leger van farao, namelijk de paarden, de wagens en de ruiters, komt omdat nu de laatste staat van de verwoesting daar is van degenen van de Kerk, die in het van de naastenliefde gescheiden geloof en in een leven van het boze waren geweest; deze staat is die van het neerwerpen in de hel; en deze neerwerping is de verstopping door de valsheden uit het boze; wanneer immers de bozen zijn verwoest ten aanzien van al het ware en het goede en overgelaten aan het boze van hun leven en het valse daaruit, worden de hellen geopend waarmee zij gemeenschap hadden gehad door de boosheden van hun leven; vandaar stort al dat kwaad dat zij zich hadden toegeëigend, op hen in; de valsheden die voortgolven vanuit de boze dingen, maken dan de sfeer rondom hen en die sfeer verschijnt zoals een dichte wolk of zoals water.

Wanneer is gebeurd, dan zijn zij in de hel, want dan zijn zij buitengesloten van alle gemeenschap met de hemel en dan eveneens gescheiden van de andere hellen; dit wordt het neerwerpen in de hel genoemd.

Dit is de oorzaak, dat nu, toen zij in het midden van de zee waren, de paarden, de wagens en de ruiters, worden vermeld; want de zee Suph betekent, zoals eerder gezegd, de hel; en de paarden, de wagens en de ruiters betekenen alle valsheden en alle valsheden vanuit het boze, die nu in hen werden binnengelaten, opdat zij zo door de hele hoedanigheid van het valse uit het boze, van de overige hellen worden gescheiden; hierover wordt in de volgende verzen in het bijzonder gehandeld, vers 24 tot en met 28.

8211. En het was in de morgenwake, dat dit de staat van de donkerheid en van de ondergang betekent van hen die in het valse vanuit het boze waren en de staat van verlichting en de zaliging van hen die in het ware vanuit het goede waren, staat vast uit de betekenis van de morgenwake, namelijk de staat van verlichting en zaliging en in de tegengestelde zin de staat van donkerheid en ondergang.

De oorzaak dat de morgenwake dit betekent, is dat de staten van het geloof en van de liefde in het andere leven, zich gedragen zoals de tijden van het etmaal in de wereld, namelijk zoals: morgen, middag, avond en nacht; en daarom stemmen die ook overeen, nrs. 2788, 5672, 5962, 6110, ook wisselen de staten bijna eender; het einde en de aanvang van die wisselingen is de morgen en in het bijzonder de ochtendschemering, want dan eindigt de nacht en begint de dag.

In die staat, waarmee de morgen overeenstemt, vangt de verlichting bij de goeden aan ten aanzien van de geloofswaarheden en de verwarming ten aanzien van de dingen die van de naastenliefde zijn; en omgekeerd; want dan vindt de overschaduwing plaats bij de bozen door de valsheden en worden zij koud door de boosheden; dus is de morgen voor dezen de staat van donkerheid en ondergang en voor de goeden de staat van verlichting en zaliging.

Uit deze hemelse staten ontstaan de staten van licht en warmte en ook de staten van donkerheid en koude op aarde, die ieder jaar en iedere dag worden afgewisseld; want alles wat in de natuurlijke wereld ontstaat, ontleent zijn opkomst en oorzaak aan de dingen die in de geestelijke wereld ontstaan, aangezien de gehele natuur niets anders is dan het uitbeeldende theater van het rijk van de Heer, nrs. 3483, 4939, 5173, 5962; vandaar de overeenstemmingen.

De wisselingen van licht en schaduw en ook van warmte en koude op aarde, zijn weliswaar uit de zon, namelijk uit het verschil van haar hoogten ieder jaar en iedere dag en in de streken van de aarde; maar deze oorzaken, die de naaste en in de natuurlijke wereld zijn, zijn geschapen volgens de dingen die in de geestelijke wereld zijn, zoals door haar eerdere oorzaken; de bewerksters van de latere oorzaken die in de natuurlijke wereld ontstaan; want er is in het natuurlijke nooit iets dat in de orde is, dat niet de oorzaak en de opkomst ontleent aan het geestelijke, dat wil zeggen, door het geestelijke aan het Goddelijke.

Omdat de morgen de aanvang van de verlichting en van de zaliging betekent met betrekking tot de goeden en de aanvang van de donkerheid en van de ondergang met betrekking tot de bozen, wordt daarom hier gezegd dat Jehovah in de morgenwake heenzag tot het kamp van de Egyptenaren en dat verstoorde en toen het rad van de wagens heenbewoog en hen uitstootte in het midden van de zee; en omgekeerd, dat Hij de zonen Israëls zaligde.

Hieruit kan nu vaststaan wat er in de geestelijke zin wordt aangeduid met deze teksten in het Woord die volgen, bij Jesaja: *'In de dag zult gij uw plant doen groeien en in de morgen uw zaad bloeien'*, (Jesaja 17:11).

Bij dezelfde: *'Omstreeks de tijd van de avond, ziet, is er schrik, voordat de morgen is, is hij er niet'*, (Jeremia 17:14).

Bij dezelfde: *'Jehovah, wees hun arm iedere morgen, ook ons heil ten tijde van de benauwdheid'*, (Jesaja 33:2).

Bij Ezechiël: *'Zo zei de Heer Jehovih: 'Een boze, een enkel boze, ziet, het komt, het einde komt, het komt, het einde, de morgen komt over u, gij bewoner des lands, nabij is de dag van het tumult'*, (Ezechiël 7:5-7).

Bij Hosea: *'Zo heeft Bethel u gedaan, vanwege de boosheid van uw boosheid, in de morgenstond zal uitroeiende de koning Israëls uitgerooid worden'*, (Hosea 10:15).

Bij David: *'Doe mij onder de morgenstond Uw barmhartigheid horen, bevrijd mij van mijn vijanden, Jehovah'*, (Psalm 143:8,9).

Verder dat de Heer *'toen de dageraad opklom, Loth redde en op Sodom en Gomorra zwavel en vuur deed regenen'*, (Genesis 19:15).

Omdat de morgen de staat van verlichting en zaliging van de goeden betekent en de staat van donkerheid en ondergang van de bozen, betekent de morgen daarom ook de tijd van het Laatste Gericht, wanneer degenen die in het goede zijn, gezaligd moeten worden en zij die in het boze zijn, zullen vergaan; dus betekent dit het einde van de vorige Kerk en de aanvang van de nieuwe Kerk en dit wordt aangeduid met het Laatste Gericht in het Woord, nrs. 900, 931, 1733, 1850, 2117-2133, 3353, 4057, 4535.

Dit wordt met de morgen aangeduid bij Daniël: *'Hij zei tot mij: Tot aan de avond, de morgen, tweeduizenddriehonderd en dan zal het heilige gerechtvaardigd worden'*, (Daniël 8:14).

Bij Zefanja: *'Jehovah zal in de morgenstond, in de morgenstond het gericht geven in het licht; het zal ook niet ontbreken; Ik zal de natiën uitroeien en hun hoeken zullen verwoest worden'*, (Zefanja 3:5,6); verder bij Jesaja: *'Tot mij roepende uit Seir: Wachter, wat is er van de nacht, wachter, wat is er van de nacht; de wachter zei: De morgen komt en ook de nacht; indien gij vraagt, vraagt; keert weder, komt'*, (Jesaja 21:11,12).

Op deze plaatsen staat de morgen voor de Komst van de Heer en dan voor de verlichting en de zaliging, dus met betrekking tot de nieuwe Kerk; de nacht staat voor de staat van de mens en van de Kerk dan, namelijk dat zij dan in louter valsheden vanuit het boze zijn.

Er wordt gezegd de morgenwake, omdat de nacht was verdeeld in waken en daarvan was de laatste van de nacht en de eerste van de dag, de morgenwake.

Die wachters waren op de muren en zagen uit of de vijand kwam en door geroep kondigden zij aan wat zij zagen.

Onder hen wordt in de uitbeeldende innerlijke zin de Heer verstaan en onder de wacht Zijn aanhoudende tegenwoordigheid en bescherming, nr. 7989; zoals bij David: *'Uw Wachter zal*

niet sluimeren, ziet, Hij zal niet sluimeren noch slapen, de Wachter van Israël; Jehovah is uw Wachter; Jehovah is uw schaduw over uw rechterhand; overdag zal u de zon niet steken of de maan 's nachts; Jehovah zal u bewaren van elk boze Hij zal uw ziel bewaren', (Psalm 121:3-6); en eveneens worden onder de wachters de profeten en de priesters verstaan en dus het Woord, bij Jesaja: 'Op uw muren, Jeruzalem, heb Ik wachters aangesteld, de ganse dag en de ganse nacht; zij zullen niet zwijgen, Jehovah gedenkende', (Jesaja 62:6); en bij Jeremia: 'Het is een dag, de wachters zullen roepen op de berg Efraïm: Staat op, opdat wij opklimmen tot Zion, tot Jehovah, onze God', (Jeremia 31:6).

8212. En Jehovah zag heen tot het kamp van de Egyptenaren; dat dit de uitbreiding vandaar van de Goddelijke invloeiing betekent naar hen die door valsheden trachtten geweld aan te doen, staat vast uit de betekenis van heenzien, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot Jehovah, namelijk de uitbreiding van Zijn invloeiing; het is immers duidelijk dat het heenzien van de Heer tot iemand is invloeiën, want dan vertoont Hij Zich aanwezig en geeft Hij de doorvatting van het goede en het ware aan hen die in het ware vanuit het goede uit Hem zijn en dit vindt plaats door invloeiing; vandaar komt het dat de engelen, wanneer zij de blik op iemand werpen, in hem de emotie gieten die van hun leven is; en uit de betekenis van het kamp van de Egyptenaren, dus de valsheden vanuit het boze, nrs. 8193, 8196; en omdat toen, zij die in valsheden vanuit het boze waren, de zonen Israëls achtervolgden, wordt ook het streven aangeduid om door valsheden geweld aan te doen, nr. 8208.

8213. In de kolom van vuur en de wolk; dat dit de tegenwoordigheid van het Goddelijk Goede en Ware daar betekent, staat vast uit de betekenis van de kolom van vuur en van de wolk, namelijk de tegenwoordigheid van de Heer, nr. 8110, dus van het Goddelijk Goede en Ware, want waar de Heer is, daar is het goede en het ware; wat in het bijzonder met de kolom van vuur en van de wolk wordt aangeduid, zie de nrs. 8106, 8108.

8214. En Hij verstoorde het kamp van de Egyptenaren; dat dit betekent dat vandaar de uitbreidingen van het valse uit het boze op hen terugvielen, staat vast uit de betekenis van het kamp van de Egyptenaren verstoren, namelijk dat de valsheden vanuit het boze op hen terugvielen, die zij trachtten te brengen over hen die in het ware en het goede waren; dat dit met die woorden wordt aangeduid, komt omdat de tegenwoordigheid van de Heer bij de bozen die uitwerking vertoont; de bozen immers, die door het binnenwerpen van het valse en het boze de goeden geweld willen aandoen; werpen zichzelf in de straf van de vergelding en deze is, dat de valsheden en boosheden die zij voornemens zijn over iemand te brengen, op henzelf terugvallen.

Deze straf, die de straf der vergelding wordt genoemd, komt uit deze wet van de orde in de hemel: *'Alle dingen die gij ook maar zult gewild hebben dat u de mensen doen, doet gij hun ook alzo; dit is de wet en de profeten'*, (Mattheüs 7:12); waarom zij die het goede doen uit het goede of van harte, het goede ontvangen van anderen en eveneens omgekeerd; zij die het boze doen vanuit het boze of van harte, ontvangen het boze van anderen; vandaar komt het dat aan ieder goede de beloning ervan is toegevoegd en aan iedere boosheid de straf ervan, nrs. 696, 967, 1857, 6559.

Hieruit nu blijkt dat daarmee dat Jehovah het kamp van de Egyptenaren verstoorde, wordt aangeduid dat de uitbreidingen van het valse vanuit het boze op hen terugvielen; vandaar de verstoring voor hen; dat dit plaatsvindt bij de bozen door de tegenwoordigheid van de Heer, zie nr. 7989.

8215. En Hij bewoog het rad van zijn wagens heen; dat dit betekent de macht om de valsheden binnen te brengen, is weggenomen, staat vast uit de betekenis van heenbewegen,

namelijk wegnemen; uit de betekenis van het rad, namelijk de macht van voortgaan, waarover hierna; uit de betekenis van de wagens van farao, namelijk de leerstellingen van het valse, nrs. 8146, 8148, dus de valsheden.

Wat het rad in de echte zin betekent, kan vaststaan uit de betekenis van de wagen; de wagens waren van tweërlei geslacht: er waren wagens waarmee de koopwaar werd vervoerd en er waren wagens waarmee zij strijd voerden; met de wagens voor de koopwaar, werden de leerstellingen van het ware aangeduid en in de tegengestelde zin de leerstellingen van het valse; maar met de wagens waarmee zij stredden, werden eveneens de leerstellingen in de ene en de andere zin aangeduid, maar strijdend, dus de waarheden zelf en de valsheden zelf, toegerust tot de gevechten.

Daaruit kan vaststaan wat er wordt aangeduid met het wagenrad, namelijk de macht van het voortgaan, hier van de valsheden binnen te brengen en dus tegen de waarheden te strijden; omdat deze macht van het verstandelijk deel van de mens is, wordt vandaar met het rad eveneens het verstandelijke aangeduid van die zaken die van de leerstellingen zijn.

In het andere leven verschijnen vele malen wagens beladen met koopwaar van verschillend geslacht; deze wagens zijn ongelijk van vorm en omvang; wanneer die verschijnen worden waarheden in hun samenvatting aangeduid of de leerstellingen, die als het ware de ontvangers van het ware zijn en met de koopwaar worden de erkentnissen van verschillend nut aangeduid; deze uitbeeldingen verschijnen wanneer in de hemel bij de engelen een gesprek plaatsvindt over de leren; hun gesprek immers vertoont zich, omdat het niet begrepen kan worden door degenen die beneden zijn, op uitbeeldende wijze en aan sommigen door wagens, zoals gezegd, waarin dan alle en de afzonderlijke dingen van het gesprek zich in een vorm voor de ogen vertonen, daarom kunnen in één ogenblik de onderwerpen die het gesprek bevat begrepen en gezien worden, sommige in de vorm van een wagen, sommige in zijn samenvoeging, anderen in zijn kleur of in zijn wielen, sommige in de paarden die hem trekken en sommigen in de koopwaar die de wagen vervoert.

Het is vanuit deze uitbeeldingen dat de wagens in het Woord de leerstellingen betekenen. Daaruit kan men enigermate zien, dat met het rad of het wiel van de wagens de macht wordt aangeduid die van het verstandelijke is; want zoals de wagen zijn beweging en voortgang heeft door de wielen, zo hebben de waarheden die van de leerstellingen zijn, hun voortgang door het verstandelijke.

Dit wordt eveneens aangeduid met de raderen bij Jesaja: *‘Wiens pijlen scherp zijn en alle bogen gespannen; de hoeven van zijn paarden worden geacht zoals steenrotsen, zijn raderen zoals een wervelwind’*, (Jesaja 5:28), waar gehandeld wordt over de verwoester van het ware; de pijlen zijn de valsheden en de boog de leer van het valse, nrs. 2686, 2709; de hoeven van de paarden zijn de zinlijke wetenschappen uit het verdraaide verstandelijke, nr. 7729; de raderen zijn de machten om de waarheden te verdraaien en te vernietigen, zoals een stormwind.

Bij Ezechiël: *‘Ik zag de levende wezens aan, toen, één rad op de aarde bij de levende wezens naar de vier aangezichten ervan; de aanblik van de raderen en hun werk was zoals de gedaante van Tarsis en die vier hadden dezelfde gelijkenis. Daartoe was hun aanblik en hun werk alsof het was een rad in het midden van een rad; op hun vier vierkanten waarheen zij gingen, gingen zij; zij keerden zich niet om wanneer zij gingen; hun velgen en zij hadden hoogte en zij hadden vrees; daartoe waren hun velgen vol ogen rondom voor die vier; dus wanneer de levende wezens gingen, gingen de raderen bij die; de geest van het levende wezen was in de raderen’*, (Ezechiël 1:15-21; 10:9-14).

Met de vier levende wezens, die cherubs waren, wordt de voorzienigheid van de Heer aangeduid, nr. 308; met de raderen het Goddelijk inzicht of het vooruitzien; vandaar wordt er gezegd dat de raderen gingen tegelijk met de levende wezens en dat hun velgen vol ogen

waren en verder dat de geest van het levende wezen daarin was, dat wil zeggen, het ware van de wijsheid.

Bij Daniël: *'Ik was ziende, totdat tronen werden voortgeworpen en de Oude van dagen zich zette; Zijn kleed was wit zoals sneeuw, het haar op Zijn hoofd zoals reine wol, Zijn troon vlammen van vuur, Zijn raderen brandend vuur'*, (Daniël 7:9); de Oude van dagen is daar de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede; de voortgeworpen tronen zijn de valsheden; Zijn kleed is het Goddelijk Ware in de uiterlijke vorm; het haar van het hoofd is het Goddelijk Goede in de uiterlijke vorm; Zijn troon is de hemel en de Kerk; de raderen zijn de dingen die van de wijsheid en van het inzicht zijn, dus de Goddelijke waarheden; het brandend vuur zijn de dingen die van de liefde en van de naastenliefde zijn.

Onder de tien stellingen rondom de tempel van Salomo waren eveneens *'raderen van brons, het werk der raderen was zoals het werk van een wagenrad, hun handen en hun ruggen en hun randen en hun spaken, waren alle gegoten'*, (1 Koningen 7:30-33); met die stellingen of grondvesten werden de ontvangers van het ware aangeduid, waardoor de mens wordt gezuiverd en wederverwekt; met de raderen de verstandelijke machten, waardoor er voortgang is.

8216. En Hij leidde het in de zwaarte; dat dit de tegenstand en de onmacht betekent, staat vast uit de betekenis van het rad of het wiel, te weten de macht om valsheden binnen te brengen, nr. 8215; vandaar is dat leiden in de zwaarte, de verhindering door tegenstand en vandaar de onmacht.

8217. En de Egyptenaar zei; dat dit de gedachte betekent, namelijk van hen die in de valsheden vanuit het boze zijn, staat vast uit de betekenis van zeggen, wanneer het valse aanvalt, dus de gedachte, nrs. 7094, 7107, 7244, 7937; en uit de betekenis van de Egyptenaar, namelijk degenen die in valsheden vanuit het boze zijn, nrs. 8132, 8135, 8146, 8148.

8218. Ik zal vluchten voor Israël; dat dit de afscheiding betekent van hen die in het goede van het ware en in het ware van het goede zijn, staat vast uit de betekenis van vluchten, dus de afscheiding, nrs. 4113, 4114, 4120; en uit de uitbeelding van Israël, namelijk zij die van de geestelijke Kerk zijn, of wat hetzelfde is, die in het goede van het ware en in het ware van het goede zijn, nr. 7957.

8219. Omdat Jehovah krijg voert voor hen tegen de Egyptenaren; dat dit betekent dat de Heer alleen de strijd tegen de valsheden en de boosheden uithoudt, staat vast uit wat eerder in nr. 8175 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

8220. vers 26-28. *En Jehovah zei tot Mozes: Strek uw hand uit over de zee en de wateren keren weder over de Egyptenaren, over zijn wagens en over zijn ruiters. En Mozes strekte zijn hand uit over de zee en de zee keerde weder, tegen het naken van de morgen, tot de kracht van haar vloed en de Egyptenaren waren vluchtende haar tegemoet en Jehovah stiet de Egyptenaren uit het midden in de zee. En de wateren keerden weder en bedekten de wagens en de ruiters, tot het gehele leger van farao, komende achter hen in de zee; er werd in hen niet tot één toe overgelaten.*

En Jehovah zei tot Mozes, betekent de invloeiing; strek uw hand uit over de zee, betekent de heerschappij van de macht van het Goddelijk Ware over de hel; en de wateren keren weder over de Egyptenaren, betekent dat de valsheden tot hen zouden teruggolven en hen die in valsheden vanuit het boze zijn, zouden overspoelen; over zijn wagens en over zijn ruiters, betekent de leerstellingen van het valse en de redeneringen uit het verdraaide verstandelijke;

en Mozes strekte zijn hand uit over de zee, zoals eerder, de heerschappij van de Goddelijke macht over de hel; en de zee keerde weder, tegen het naken van de morgen, tot de kracht van haar vloed, betekent het teruggolven van de valsheden uit het boze tot hen, ten gevolge van de tegenwoordigheid van de Heer; en de Egyptenaren waren vluchtende haar tegemoet, betekent dat zij zichzelf onderdempelden in de valsheden vanuit het boze; en Jehovah stootte de Egyptenaren uit midden in de zee, betekent dat zij zo zichzelf in de hel wierpen, waar de valsheden vanuit het boze zijn; en de wateren keerden weder, betekent het terugvallen van de valsheden op hen; en bedekten de wagens en de ruiters en het gehele leger van farao, betekent dat hun valsheden hen verborgen; komende achter hen in de zee, betekent dat zij hen in beslag namen; er werd in hen niet tot één toe overgelaten, betekent allen en de afzonderlijken.

8221. En Jehovah zei tot Mozes; dat dit de invloeiing betekent, staat vast uit de betekenis van Jehovah zei wanneer gehandeld wordt over de heerschappij van de macht dat wordt uitgeoefend door het Goddelijk Ware, dat wordt uitgebeeld door Mozes, dus de invloeiing, zoals eveneens in de nrs. 7291, 7381.

8222. Strek uw hand uit over de zee; dat dit de heerschappij van de macht van het Goddelijk Ware over de hel betekent, staat vast uit wat eerder in nr. 8200 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

8223. En de wateren keren weder over de Egyptenaren; dat dit betekent dat de valsheden vanuit het boze tot hen zouden teruggolven en hen die in de valsheden vanuit het boze zijn, zouden overspoelen, staat vast uit de betekenis van de wateren, namelijk de valsheden, nrs. 6346, 7307, 8137, 8138; vandaar wordt met de wateren keren opnieuw het teruggolven of het terugvallen van het valse aangeduid, hier eveneens het overspoelen, omdat het zal gebeuren door de wateren van de zee Suph, dus de valsheden vanuit het boze van hen die van de Kerk zijn, maar in het afgescheiden geloof en in een leven van het boze zijn geweest; en uit de betekenis van de Egyptenaren, namelijk zij die in de valsheden vanuit het boze zijn, waarover eerder.

Hoe het hiermee is gesteld, dat de valsheden zouden teruggolven of terugvallen op hen die het voornemen hadden om die uit te gieten over hen die in het ware en het goede zijn, die door de zonen Israëls worden uitgebeeld, zie nr. 8214, namelijk dat het boze dat voor anderen bedoeld wordt, op henzelf terugvalt en dat dit opkomt uit de wet van de Goddelijke orde: *'Doe een ander niet dan alleen wat gij wilt dat anderen u doen'*, (Mattheüs 7:12).

Aan deze wet, die in de geestelijke wereld bestendig en overal geldig is, ontlene de wetten van de vergelding die in de uitbeeldende Kerk waren gegeven, de oorsprong, namelijk deze bij Mozes: *'Indien een schade zal zijn geschied, zo zult gij geven ziel voor ziel, oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet, brand voor brand, wond voor wond, plaag voor plaag'*, (Exodus 21:23-25).

Bij Leviticus: *'Indien een man een gebrek in zijn naaste zal gegeven hebben, gelijk als hij gedaan heeft, zo zal hem gedaan worden, breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand; gelijk als hij een gebrek in een mens zal gegeven hebben, zo zal in hem gegeven worden'*, (Leviticus 24:19,20).

Bij Deuteronomium: *'Indien de getuige een leugen zal geantwoord hebben tegen zijn broeder, zult gij hen doen gelijk als hij zijn broeder dacht te doen'*, (Deuteronomium 19:18,19).

Hieruit blijkt duidelijk, dat deze wetten hun oorsprong ontlene aan die universele wet, die in de geestelijke wereld bestendig en overal geldig is, namelijk dat gij een ander niet zal doen dan alleen als gij wilt dat anderen u doen.

Zo blijkt duidelijk, hoe het moet worden verstaan dat valsheden vanuit het boze die zij van plan zijn anderen aan te doen, op henzelf terugvallen of teruggolven.

Maar met die wet is het in het andere leven als volgt gesteld: het eendere of de vergelding, wanneer het een boze is, wordt door de bozen opgelegd en nooit door de goeden, of het komt uit de hellen en nooit uit de hemelen; de hellen immers of de bozen die daar zijn, zijn in een aanhoudende begeerte om anderen het boze aan te doen, want dit is de verkwikking zelf van hun leven; en daarom doen zij het boze zodra het wordt toegelaten, zonder zich te bekommeren wie zij het aandoen, of het een boze is dan wel een goede, een metgezel of vijand; en omdat het krachtens de wet van de orde is, dat het boze terugvalt op henzelf die het boze van plan zijn, storten zij zich vandaar op hen wanneer het krachtens de wet wordt toegelaten.

Dit doen de bozen die in de hellen zijn, maar nooit de goeden die in de hemel zijn; dezen zijn immers in het aanhoudende verlangen om anderen het goede te doen, want dit is het verkwikkelijke van hun leven en daarom doen zij, zodra de gelegenheid wordt gegeven, het goede, zowel aan vriend als aan vijand; zelfs weerstaan zij ook de boze niet, want de wetten van de orde verdedigen en beschermen het goede en het ware; vandaar komt het dat de Heer zegt: *'Gij hebt gehoord dat er gezegd is: oog voor oog, tand voor tand. Ik echter zeg u dat de boze niet weerstaan moet worden. Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Gij zult uw naaste liefhebben en uw vijand zult gij haten. Ik echter zeg u: Hebt uw vijanden lief, zegent hen die u vervloeken, doet wel degenen die u haten; opdat gij moogt zonen zijn van uw Vader in de hemelen'*, (Mattheüs 5:38,39,43-45).

Het gebeurt meermalen in het andere leven dat de bozen, wanneer zij de goeden het boze willen aandoen, zwaar worden gestraft en dat het boze dat zij van plan zijn anderen aan te doen, op henzelf terugvalt; dit verschijnt dan als wraak vanuit de goeden; maar dit is geen wraak, ook is het niet van de zijde van de goeden, maar vanuit de bozen, aan wie dan de gelegenheid wordt gegeven krachtens de wet van de orde; ja zelfs willen de goeden hun ook niet het boze, maar toch kunnen zij het boze van de straf niet wegnemen, omdat zijn dan in het streven van het goede worden gehouden, geheel en al zoals een rechter wanneer hij een misdadiger gestraft ziet worden of zoals een vader wanneer hij zijn zoon ziet gestraft worden door de meester.

De bozen die straffen, doen dat vanuit de begeerte om boos te doen, en de goeden vanuit de aandoening om het goede te doen.

Hieruit kan vaststaan, wat er moet worden verstaan onder de woorden van de Heer ten aanzien van het liefhebben van de vijand, bij Mattheüs; en ten aanzien van de wet van de vergelding, die niet door de Heer is afgeschaft, maar ontvouwd, namelijk dat degenen die in de hemelse liefde zijn, geen verkwikking moeten zoeken in vergelding of wraak, maar in het weldoen; en dat de wet zelf van de orde, die het goede beschermt, dit uit zich doet, door middel van de bozen.

8224. Over zijn wagens en over zijn ruiters; dat dit de leerstellingen van het valse betekent en de redeneringen vanuit het verdraaide verstandelijke, staat vast uit de betekenis van de wagens van farao, dus de leerstellingen van het valse, nrs. 8146, 8148, 8215; en uit de betekenis van de ruiters, namelijk de redeneringen vanuit het verdraaide verstandelijke, nrs. 8146, 8148.

8225. En Mozes strekte zijn hand uit over de zee; dit betekent de heerschappij van de Goddelijke macht over de hel, nrs. 8200, 8222.

8226. En de zee keerde weder, tegen het naken van de morgen, tot de kracht van haar vloed; dat dit het teruggolven betekent van de valsheden vanuit het boze tot hen, ten gevolge van de

tegenwoordigheid van de Heer, staat vast uit de betekenis van wederkeren, wanneer het wordt gezegd van de valsheden vanuit het boze, die worden aangeduid met de wateren van de zee Suph, dus het teruggolven of terugvallen tot hen, nr. 8223; uit de betekenis van de zee, hier van de wateren van de zee, namelijk de valsheden vanuit het boze, die in de hel zijn, nrs. 6346, 7307, 8137; uit de betekenis van het naken van de morgen, namelijk de tegenwoordigheid van de Heer, waarover hierna; en uit de betekenis van tot de kracht van haar vloed, dus volgens de algemene staat en de orde in de hel, want in de hellen is evenzeer orde als in de hemelen; in de hellen immers is een vergezelschapping door boosheden, zoals in de hemelen door goede dingen, maar de vergezelschapping in de hellen is zodanig als die van rovers.

Dat het neigen of het naken van de morgen de tegenwoordigheid van de Heer is, kan vaststaan uit wat eerder in nr. 8211 over de morgen is getoond, namelijk dat de morgen de staat van donkerheid en van ondergang is voor de bozen en de staat van verlichting en zaliging voor de goeden en dit vanwege de tegenwoordigheid alleen van de Heer, nrs. 7989, 8137, 8138, 8188; en dat het is ten gevolge van de tegenwoordigheid van Zijn Goddelijk Menselijke, nr. 8159.

Iets eenders als wat hier van de Egyptenaren wordt gezegd, wordt van Babel gezegd bij Jeremia: *'Hij is de Formeerder van alle dingen, vooral van de stok van Zijn erfenis, Jehovah Zebaoth is Zijn Naam; Gij zijt Mij een voorhamer, wapenen des krijgs en Ik zal door U de natiën verstrooien en Ik zal door U de koninkrijken verderven; en Ik zal door U verstrooien het paard en zijn wagen en Ik zal door U verstrooien de wagen en hem die daarin gereden wordt; Ik zal Babel en alle bewoners van Chaldea vergelden al hun boze dat zij in Zion voor ulieder ogen hebben gedaan'*, (Jeremia 51:19-21,24); met Babel daar worden degenen aangeduid die van de Kerk zijn geweest en het goede hebben ontwijd en met Chaldea zij die het ware hebben ontwijd.

Hun verstandelijke en daaruit de leerstellingen en redeneringen worden hier eveneens aangeduid met het paard, de wagen en met hem die daarin gereden wordt; en de verwoesting en de verstrooiing van hen; de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, door Wiens tegenwoordigheid de verstrooiing van hen plaatsvindt, wordt verstaan onder deze woorden: *'Hij is de Formeerder van alle dingen, vooral van de stok van Zijn erfenis; Jehovah Zebaoth is Zijn Naam; Gij zijt Mij een voorhamer, wapenen des krijgs en Ik zal door U de natiën verstrooien en Ik zal door U de koninkrijken verderven'*.

De natiën zijn de boosheden en de koninkrijken de valsheden.

Hieruit blijkt eveneens, dat de boosheden die zij anderen aandoen op henzelf teruggolven of terugvallen; er wordt immers gezegd dat hun het boze vergolden zal worden; en eveneens wordt elders hier en daar gezegd dat ten dage van de bezoeking wraak genomen zal worden en straffend zal worden opgetreden.

8227. En de Egyptenaren waren vluchtende haar tegemoet; dat dit betekent dat zij zichzelf onderdompelden in de valsheden uit het boze, staat vast uit de betekenis van vluchten de zee tegemoet, dus zichzelf onderdompelen in de valsheden vanuit het boze, die met de wateren van die zee worden aangeduid, nr. 8226.

Hiermee is het als volgt gesteld: wie de innerlijke dingen van de oorzaken niet kent, kan niet anders geloven dan dat de boosheden die de bozen overkomen, zoals: bestraffingen, verwoestingen, verdoemenissen en tenslotte het neerwerpen in de hel, er vanwege het Goddelijke plaatsvinden, zo immers verschijnt geheel en al, want zulke gebeurtenissen ontstaan vanwege de tegenwoordigheid van de Heer, nrs. 8137, 8138, 8188; toch overkomt hun niets zodanigs vanwege het Goddelijke, maar uit henzelf; het Goddelijke en de tegenwoordigheid van het Goddelijke heeft enig en alleen de bescherming en de zaliging van de goeden ten doel, wanneer het Goddelijke bij hen tegenwoordig is en hen beschermt tegen

de bozen, dan ontbranden de bozen nog meer tegen het Goddelijke Zelf, want dit dragen zij de grootste haat toe; degenen die het goede haat toedragen, dragen het Goddelijke het meest haat toe; vandaar vallen zij aan en voor zoveel zij dit doen, werpen zij zichzelf krachtens de wet van de orde in: bestraffingen, verwoestingen, verdoemenis en tenslotte in de hel. Hieruit kan vaststaan dat het Goddelijke, dat wil zeggen, de Heer, niets dan het goede doet en niemand het boze aandoet, maar dat degenen die in het boze zijn, dat zichzelf aandoen en zich in zulke gevolgen werpen.

Dat de Egyptenaren de zee tegemoet vluchtten, dat wil zeggen, dat zij zichzelf in die valsheden van het boze onderdompelden, wordt daarmee aangeduid.

Verder moet over deze zaak nog het volgende worden gezegd: men gelooft ook dat uit het Goddelijke het boze is, vanwege het idee dat het Goddelijke dit toelaat en niet wegneemt; en wie toelaat en niet wegneemt wanneer hij kan, heeft de schijn alsof hij wil en zo in de oorzaak is.

Maar het Goddelijke laat toe, omdat het niet kan verhinderen, noch wegnemen; het Goddelijke wil immers niets dan het goede; indien het dus het boze zou verhinderen en wegnam, namelijk die bestraffingen, verwoestingen, vervolgingen, verzoeken en dergelijke dingen, dan zou het het boze willen, want dan zouden die niet verbeterd kunnen worden en dan zou het boze groeien totdat het over het goede zou heersen.

Het is hiermee gesteld als met een koning die de schuldigen vrijspreekt; deze is in de oorzaak van het boze, dat door die bozen daarna gedaan in het koninkrijk wordt gedaan en eveneens in de oorzaak dat er vandaar bij anderen losbandigheid komt, en ook dat de boze bevestigd zou worden in het boze; en daarom kan een rechtvaardig en goed koning, hoewel hij bestraffingen kan wegnemen, dit toch niet, want zo doet hij niet het goede maar het boze. Men moet weten dat alle bestraffingen en verder verzoeken, in het andere leven het goede ten doel hebben.

8228. En Jehovah stootte de Egyptenaren uit het midden in de zee; dat dit betekent dat zij zo zichzelf in de hel wierpen, waar de valsheden vanuit het boze zijn, staat vast uit de betekenis van in de zee uitstoten, namelijk in de valsheden vanuit het boze werpen, want die valsheden worden met de wateren van die zee aangeduid, nrs. 6346, 7307, 8137, 8138.

Dat de boosheden die in de letterlijke zin van het Woord aan Jehovah, dat wil zeggen de Heer, worden toegekend, uit henzelf zijn die in het boze zijn en niets uit de Heer en dat het Woord in de innerlijke zin zo moet worden verstaan, zie de nrs. 2447, 6071, 6991, 6997, 7533, 7632, 7643, 7679, 7710, 7877, 7926, 8227.

8229. En de wateren keerden weder; dat dit het terugvallen van de valsheden op hen betekent, staat vast uit wat eerder in de nrs. 8223, 8226 is ontvouwd.

8230. En bedekten de wagens en de ruiters en het gehele leger van farao; dat dit betekent dat hun valsheden hen verborgen, staat vast uit de betekenis van bedekken, dus overdekken en zo verbergen; en uit de betekenis van de wagens en de ruiters van farao, namelijk de leerstellingen van het valse en de redeneringen die strijden tegen het ware en het goede; in het algemeen de valsheden zelf vanuit het boze; dat de wagens de leerstellingen van het valse zijn en de ruiters de redeneringen uit het verdraaide verstandelijke, zie de nrs. 8146, 8148; en dat die strijden tegen de waarheden en goe dheden, nr. 8215.

8231. Komende achter hen in de zee; dat dit betekent dat zij hen in beslag namen, staat vast uit de betekenis van achter hen komen, wanneer dit van de wateren van de zee wordt gezegd, waarmee de valsheden vanuit het boze worden aangeduid, dus in beslag nemen.

8232. Er werd in hen niet tot één toe overgelaten; dat dit allen en de afzonderlijken betekent, staat zonder ontvouwing vast.

In dit vers is gehandeld over de onderdompeling of de neerwerping in de hel van hen die in de valsheden vanuit het boze waren geweest.

Maar wat de onderdompeling en de neerwerping in de hel is, weten weinigen; zij menen dat het een neerwerpen in een bepaalde plaats is, waar de duivel en zijn bende is en dat dezen hen daar martelen.

Maar hiermee is het anders gesteld; de neerwerping in de hel is niets anders dan het opdringen en volstromen door louter valsheden die vanuit het boze zijn, waarin zij waren geweest toen zij in de wereld waren.

Wanneer zij daar door die valsheden zijn volgestroomd, dan zijn zij in de hel en de boosheden en valsheden zelf waarin zij zijn, martelen hen dan.

Maar de marteling komt niet daarvandaan dat zij daarom smart voelen vanwege het boze dat zij hebben begaan, maar vanwege het feit dat zij geen kwaad kunnen doen; dit is immers het verkwikkelijke van hun leven; wanneer zij dus daar anderen het boze doen, worden zij gestraft en gemarteld door degenen die zij dat aandoen; vooral doen zij elkaar over en weer het boze aan vanuit de begeerte van overheersen en van anderen te onderwerpen daardoor, maar indien anderen zich niet laten onderwerpen, worden zij op duizend manieren bestraft en gemarteld.

Maar de heerschappijen daar, waarnaar zij aanhoudend hijgen, ondergaan beurtelings wisselingen en zo worden zij die anderen hadden gestraft en gemarteld, daarna door anderen gestraft en gemarteld; en wel net zo lang totdat tenslotte de gloed van die begeerte bedaard is vanwege de vrees voor straf.

Hieruit kan nu vaststaan vanwaar de hel is en wat de hel is; het vuur van de hel is ook niets anders dan de begeerte die van de eigenliefde is en die vlamt op en martelt, nrs. 6314, 7324, 7575.

8233. vers 29-31. *En de zonen Israëls gingen in het droge in het midden van de zee en de wateren waren hun een muur, aan hun rechter- en aan hun linkerzijde. En Jehovah redde Israël in die dag uit de hand van de Egyptenaren en Israël zag de Egyptenaren dood op het strand van de zee. En Israël zag de grote hand die Jehovah had gedaan in de Egyptenaren; en zij, het volk, vreesden Jehovah en zij geloofden in Jehovah en in Mozes, Zijn dienstknecht.*

En de zonen Israëls gingen in het droge in het midden van de zee, betekent dat degenen die in het goede van het ware en in het ware van het goede waren, veilig, zonder dat zij bestookt werden, door die hel heengingen; en de wateren waren hun een muur, aan hun rechter- en aan hun linkerzijde, betekent dat zij van alle zijden waren afgehouden van de valsheden; en Jehovah redde Israël in die dag uit de hand van de Egyptenaren, betekent dat de Heer in die staat hen die van de geestelijke Kerk waren, beschermde tegen alle geweld vanwege de valsheden vanuit het boze; en Israël zag de Egyptenaren dood op het strand van de zee, betekent de aanblik van de verdoemden, hier en daar verstrooid; en Israël zag de grote hand die Jehovah had gedaan in de Egyptenaren, betekent de erkenning van de almacht van de Heer; en zij, het volk, vreesden Jehovah, betekent de aanbidding; en zij geloofden, betekent het geloof en het vertrouwen; in Jehovah en in Mozes, Zijn dienstknecht, betekent de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk Ware, uit Hem voortgaand en bedienend.

8234. En de zonen Israëls gingen in het droge in het midden van de zee; dat dit betekent dat zij die in het goede van het ware en in het ware van het goede waren, veilig, zonder dat zij

bestookt werden, door die hel heengingen, staat vast uit wat eerder in nr. 8185 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

Er wordt gezegd in het goede van het ware en in het ware van het goede en er wordt verstaan de geestelijke Kerk; zij immers die van deze Kerk zijn, zijn eerst in het goede van het ware en daarna in het ware van het goede; want eerst doen zij het goede, omdat het ware dicteert dat het gedaan moet worden, dus uit gehoorzaamheid; daarna echter doen zij het goede uit aandoening; dan zien zij het ware vanuit het goede en doen het ook.

Hieruit blijkt dat de mens van de geestelijke Kerk, voordat hij een nieuwe wil uit de Heer ontvangt, dat wil zeggen, voordat hij is wederverwekt, het ware doet uit gehoorzaamheid, maar nadat hij is wederverwekt, het ware doet uit aandoening en dan wordt het ware voor hem het goede, omdat het van zijn wil is; want doen uit gehoorzaamheid, is uit het verstandelijke, maar doen uit aandoening is vanuit de wil.

Vandaar komt het eveneens, dat zij die het ware doen uit gehoorzaamheid, mensen van de uiterlijke Kerk zijn, maar zij die het doen uit aandoening, mensen van de innerlijke Kerk zijn. Hieruit blijkt, dat zij die van de geestelijke Kerk zijn, worden bedoeld wanneer er gezegd wordt: zij die in het goede van het ware en in het ware van het goede zijn.

8235. En de wateren waren hun een muur, aan hun rechter- en aan hun linkerzijde; dat dit betekent dat zij van alle zijden waren afgehouden van de valsheden, staat vast uit wat eerder in nr. 8206 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

8236. En Jehovah redde Israël in die dag uit de hand van de Egyptenaren; dat dit betekent dat de Heer in die staat degenen die van de geestelijke Kerk waren, beschermd tegen alle geweld vanwege de valsheden vanuit het boze, staat vast uit de betekenis van redden, dus beschermen; uit de betekenis van in die dag, dus in die staat; dat de dag de staat is, zie de nrs. 23, 487, 488, 493, 893, 2788, 3462, 3785, 4850; uit de uitbeelding van Israël, dus zij die van de geestelijke Kerk zijn, waarover eerder; uit de uitbeelding van de Egyptenaren, dus degenen die in het valse vanuit het boze zijn, waarover eveneens eerder; vandaar is het duidelijk dat redden uit hun hand, is beschermen tegen het geweld van de zijde van hen die in de valsheden vanuit het boze zijn.

8237. En Israël zag de Egyptenaren dood op het strand van de zee; dat dit de aanblik betekent van de verdoemden die hier en daar verstrooid waren, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk hier aanzien of de aanblik; uit de uitbeelding van de Egyptenaren, dus zij die in het valse van het boze zijn; uit de betekenis van de doden, dus de verdoemden, nrs. 5407, 6119, 7494; en uit de betekenis van op het strand van de zee, dus rondom de uiterste dingen van de hel; dat de stranden de uiterste dingen zijn, is duidelijk en dat de zee de hel is, is eerder getoond.

Vandaar komt het dat met hen dood zien op het strand van de zee, de aanblik van de verdoemden wordt aangeduid die hier en daar verstrooid waren.

Omdat er gezegd wordt de aanblik van de verdoemden, moet het worden toegelicht hoe het hiermee is gesteld.

Zij die in de hellen zijn, verschijnen niet aan hen die in een andere hel zijn, zelfs niet aan hen die in de naaste of het meest dichtbij zijn, want zij zijn geheel en al gescheiden; maar zij verschijnen aan hen die in de hemel zijn, zo vaak dit de Heer behaagt; de Heer immers regeert de hellen ook door de engelen, aan wie de gelegenheid wordt gegeven om vanuit de plaats waar zij zijn, alles dingen te zien die daar gebeuren; dit gebeurt met als oorzaak, dat daar eveneens orde zal zijn en niet dat de een de ander geweld aan zal doen, boven dat wat wordt toegelaten.

Deze taak wordt aan de engelen gegeven en daardoor dus de heerschappij over de hellen.

In de hellen een blik te werpen en te zien wat daar plaatsvindt, wordt soms ook aan goede geesten gegeven, want het is krachtens de orde dat vanuit het hogere de lagere dingen gezien kunnen worden, maar niet vanuit het lagere de hogere dingen; zo kunnen door hen die in de hemelen zijn, de hellen worden gezien en degenen die daar zijn, maar niet andersom. Vandaar komt het dat uit het goede het boze kan worden gezien, maar niet vanuit het boze het goede, want het goede is hoger en het boze lager.

8238. En Israël zag de grote hand die Jehovah had gedaan in de Egyptenaren; dat dit de erkenning van de almacht van de Heer betekent, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk verstaan, erkennen en geloof hebben, nrs. 897, 2150, 2325, 2807, 3796, 3863, 3869, 4403-4421, 5400, 6805; uit de betekenis van de grote, sterke, krachtige, verheven hand, wanneer het wordt gezegd van Jehovah, dat wil zeggen, van de Heer, dus de almacht, waarover de nrs. 878, 7188, 7189, 7518, 8050, 8069, 8153; en uit de uitbeelding van de Egyptenaren, dus degenen die in de verdoemenis zijn, nu degenen die in de hel zijn.

8239. En zij, het volk, vreesden Jehovah; dat dit de aanbidding betekent, staat vast uit de betekenis van Jehovah vrezen, namelijk de eredienst of uit liefde, of uit geloof, of uit vrees, waarover nr. 2826; dus de aanbidding.

8240. En zij geloofden; dat dit het geloof en het vertrouwen betekent, staat vast uit de betekenis van geloven, dus geloof hebben en eveneens vertrouwen, want wie geloof heeft, heeft eveneens vertrouwen; vertrouwen is van de liefde door het geloof; dus bestaat het vertrouwen in Jehovah, dat wil zeggen, in de Heer, alleen bij hen die in de liefde, namelijk tot de Heer en jegens de naaste zijn, omdat bij de anderen niet het geloof is.

8241. In Jehovah en in Mozes, Zijn dienstknecht; dat dit de Heer betekent ten aanzien van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, dat uit Hem voortgaat en bedient, staat hieruit vast dat onder Jehovah in het Woord de Heer wordt verstaan, nrs. 1343, 1736, 2921, 3023, 3035, 5663, 6281, 6303, 6945, 6956; en wel de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nrs. 2586, 2769, 2807, 2822, 4402, 6905; en uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het Goddelijk Ware dat uit Hem voortgaat, nrs. 6752, 7010, 7014, 7089, 7382; er wordt gezegd de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk Ware, omdat het Goddelijk Goede is in de Heer en het Goddelijk Ware is uit de Heer. Het Goddelijk Goede verhoudt zich tot het Goddelijk Ware, zoals het vuur van de zon tot het licht daaruit; het licht is niet in de zon, maar uit de zon; en uit de betekenis van de dienstknecht dus degene die bedient; dat een dienstknecht degene wordt genoemd die van dienst is, dus hij die bedient, zie nr. 7143; en dat daarom de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, toen Hij in de wereld was, Dienstknecht wordt genoemd, nr. 3441; toen immers heeft Hij bediend, zoals Hij eveneens Zelf zegt: *‘Zo wie onder u zal willen groot worden, zal uw dienaar moeten zijn en zo wie zal willen de eerste zijn, zal uw dienstknecht moeten zijn; zoals de Zoon des Mensen niet is gekomen om bediend te worden, maar om te bedienen’*, (Mattheüs 20:26-28; Lukas 22:27; Markus 10:44,45).

Vervolg over de geesten en de inwoners van de planeet jupiter

8242. Hoedanig het aangezicht is van de inwoners van de aardbol Jupiter, werd mij ook getoond; niet dat de inwoners zelf door mij werden gezien, maar de geesten hebben een eender aangezicht als dat wat zij hadden toen zij op hun aarde waren.

Maar voordat dit werd getoond, verscheen een van hun engelen achter een blinkend witte wolk; deze engel gaf de toestemming; en toen werd een tweetal aangezichten getoond; zij waren zoals de aangezichten van de mensen op onze aarde, blank, maar mooier; uit die aangezichten blonk het oprechte en het zedige op.

8243. Toen de Jupiter-geesten bij mij waren, verschenen mij de aangezichten van de inwoners van onze aarde kleiner dan gewoonlijk; wat daarvandaan kwam, dat uit die geesten de idee invloede die zij over hun aangezichten hadden, namelijk dat zij groter waren; zij geloven immers, wanneer zij als mensen op hun planeet leven, dat na het overlijden hun aangezichten groter zullen zijn en rond van vorm; en omdat deze idee hun is ingeprent, blijft die vandaar ook voortduren; en wanneer zij geesten worden, schijnt het hun toe dat zij een groter aangezicht hebben.

Dat zij geloven dat hun aangezichten groter zullen zijn, komt omdat zij zeggen dat het aangezicht niet het lichaam is; de oorzaak hiervan is dat zij door middel van dit spreken en de gedachten daarover, zich vertonen en dat zo het gemoed er als het ware doorheen schijnt; vandaar hebben zij over het aangezicht de idee zoals over het gemoed in vorm; en omdat zij weten dat zij wijzer zullen zijn na het leven in de wereld, geloven zij vandaar dat de vorm van het gemoed of het aangezicht van een grotere omvang zal worden.

8244. Wanneer zij in de wereld zijn geloven zij ook dat zij na de dood een vuur zullen gewaarworden dat hun aangezicht zal verwarmen; dit leiden zij daaruit af dat de wijzeren van hen weten dat het vuur voor de geestelijke wereld de liefde is en dat dit vuur het vuur van het leven is en dat de engelen uit dit vuur de warmte hebben; degenen van hen die in de hemelse liefde hebben geleefd, krijgen ook hun wens vervuld en worden gewaar dat hun aangezicht zoals door vuur warm wordt; en de innerlijke dingen van hun gemoed worden dan niet van warmte maar van liefde ontstoken.

8245. Om die oorzaak ook wassen en reinigen zij hun aangezicht veel en behoeden zij het eveneens zorgvuldig tegen de zonnehitte; zij hebben een bekleding vervaardigd van blauwachtige bast of schors, waarmee zij het hoofd omgorden en zo het aangezicht beschutten; zij bekommeren zich echter om het lichaam niet veel.

8246. Van de aangezichten van de mensen van onze aarde zeiden zij dat die niet mooi waren en zij waren verwonderd dat de aangezichten van sommigen vol wratten en puisten waren en ook op andere wijze ontsierd; zij zeiden dat zulke ontsieringen bij hen nooit voorkwamen; sommige aangezichten stonden hen trouwens wel aan, namelijk die vrolijk en lachend waren en die welke om de lippen enigszins uitsteken.

8247. Dat de lachende en vrolijke aangezichten hun wel aanstonden, kwam omdat op hun aardbol de aangezichten van vrijwel allen zodanig zijn; de oorzaak ervan is dat zij geen zog hebben ten aanzien van de toekomstige gebeurtenissen en ook de wereldse dingen zijn voor hun van geen zorg; want het zijn juist deze dingen die droefenis en angst teweegbrengen in het gemoed en vandaar over het aangezicht brengen; en indien er bij de niet-goeden een vrolijkheid en een lach op het aangezicht zichtbaar is, dan is die in de uitwendige huid, maar niet in de vezels vanuit het inwendige; dit is dus anders bij de inwoners van Jupiter.

Dat de aangezichten die rondom de lippen uitstaken hun wel aanstonden, daarvan was de oorzaak dat hun spraak merendeels door het aangezicht plaatsvindt en vooral door de streek ervan rond de lippen; en eveneens omdat zij nooit veinzen, dat wil zeggen, anders spreken dan zij denken; daarom dwingen zij hun aangezicht niet, maar laten het vrij; anders bij degenen die vanaf hun jeugd hebben geleerd te veinzen; hun aangezicht wordt daardoor van binnenuit samengetrokken, opdat daaruit niets van de gedachte opblinkt; van buitenaf wordt het evenmin vrijgelaten, maar bereid gehouden om losgelaten en samengetrokken te worden, al naar de sluwheid dit aanraadt.

Uit een onderzoek naar de vezels rondom de lippen kan de waarheid vaststaan; daar zijn immers vele reeksen van vezels die zijn samengevouwen en samengevlochten, die niet alleen zijn geschapen voor het kauwen en voor het spreken door middel van woorden, maar ook voor het uitdrukken van de ideeën van het gemoed.

8248. Het werd eveneens getoond hoe de gedachten zich door het aangezicht vertonen: de aandoeningen die van de liefde zijn, worden geopenbaard door de gelaatstrekken en de veranderingen ervan en de gedachten daarin door variaties van de vormen van de innerlijke dingen; dit kan niet uitgebreider beschreven worden.

De inwoners van Jupiter hebben ook een spraak van woorden, maar deze klinken niet zoals bij ons; de ene spraak helpt de andere en aan de spraak van de woorden wordt het leven ingeboezemd door de spraak van het aangezicht.

8249. Ik ben door de engelen daarover ingelicht, dat de allereerste spraak op iedere aardbol de spraak door middel van het aangezicht is geweest en wel uit een tweetal oorsprongen daar: uit de lippen en uit de ogen; de oorzaak dat de eerst spraak zodanig is geweest, is dat het aangezicht geheel en al is gevormd om het denken van de mens en zijn wil, af te beelden; vandaar ook werd het aangezicht de beeltenis en de aanwijzer van het gemoed genoemd; en verder omdat er in de oudste of eerste tijden het oprechte was, nr. 8118 en de mens niets anders dacht, noch denken wilde, dan wat hij wilde dat uit zijn aangezicht zou opblinken. Zo konden ook de aandoeningen van het gemoed en de ideeën van de gedachten zich naar het leven ten volle vertonen; zo verschenen zij ook voor het oog zoals in een zichtbare vorm en wel zeer vele tegelijk; die spraak muntte boven de spraak van de woorden uit, zoals het gezicht boven het gehoor, dat wil zeggen, zoals het zien van een veld boven dit beschreven horen worden; zij voegden eraan toe, dat een zodanige spraak overeenkwam met de spraak van de engelen, met wie de mensen in die tijden ook gemeenschap hadden; wanneer ook het aangezicht spreekt of het gemoed door het aangezicht, is de spraak van de engelen bij de mens in de laatste natuurlijke vorm en is er de tegenwoordigheid van het innerlijk gezicht of van de gedachte van de een in die van de ander, maar niet wanneer de mond door woorden spreekt.

Dat de oudsten op deze aarde eender hebben gesproken, zie de nrs. 607, 608, 1118, 1120, 7361.

Eenieder kan ook weten, dat de Oudsten geen spraak van woorden kunnen hebben gehad, omdat de woorden van de taal niet onmiddellijk waren ingegoten, maar uitgevonden moesten worden en aangepast aan de dingen, wat alleen maar in de loop van de tijd heeft kunnen plaatsvinden.

8250. Zolang als er het oprechte en het gerechte of juiste bij de mens was, zo lang hield ook een zodanige spraak aan, maar zodra het gemoed aanving iets anders te denken dan te spreken, wat plaatsvond toen de mens zichzelf liefhad en niet de naaste, toen kwam de spraak van de woorden in haar groei, terwijl het aangezicht zelf zich stilhield of tegelijk veinsde; vandaar werd de inwendige vorm van het aangezicht veranderd, trok zich samen, verhardde

en begon bijna verstoffen van leven te worden, terwijl daarentegen de uitwendige vorm als het ware levend verscheen omdat het in vlam werd gezet vanwege het vuur van de zelfliefde; maar het deel dat bijna van leven verstoffen was, dat daaronder gelegen is en als een innerlijk vlak dient, verschijnt niet voor de ogen van de mens, maar wel voor de ogen van de engelen, want zij zien de innerlijke dingen.

Zodanig zijn de aangezichten van hen die iets anders denken maar iets anders spreken; het veinzen immers, het huichelen, de geslepenheid en de sluwheid, die de huidige voorzichtigheid zijn, brengen zulke dingen aan.

Maar het is met deze zaak anders gesteld in het andere leven; daar is het niet geoorloofd anders te spreken dan te denken; zo'n tweespalt wordt daar ook helder doorvat in ieder woord en in iedere klank van een woord; en wanneer dit wordt doorvat, wordt de geest in wie zo'n tweespalt is, uit het gezelschap geworpen en bestraft; daarna wordt hij er op verschillende wijzen ertoe gebracht om te spreken zoals hij denkt en om te denken zoals hij wil, totdat hij een gemoed heeft dat één is en niet verdeeld, zodat hij, indien hij goed is, het goede wil en het ware vanuit het goede denkt en spreekt; en indien hij boos is, het boze wil en het valse vanuit het boze denkt en spreekt; de goede wordt niet eerder tot de hemel verheven en de boze ook niet eerder in de hel geworpen en wel met de bedoeling dat in de hel alleen maar het boze is en het valse daar is vanuit het boze; en opdat in de hemel niet dan alleen het goede zal zijn en het ware daar zal zijn vanuit het goede.

8251. Het vervolg over de geesten en de inwoners van de planeet Jupiter aan het einde van het volgende hoofdstuk.

Einde van hoofdstuk 14

